

Varsinais-Suomen opiskeluhuollon selvitys, loppuraportti

Lisätietoja: projektipäällikkö Mikko Hulkkonen, mikko.hulkkonen@rusko.fi, 044 4333 523

Sisältö

1. Selvityksen yhteenveto
2. Projektin tausta ja tarkoitus
3. Opiskeluhuollon resursointi Varsinais-Suomessa
4. Erytyspiirteet ja toimintakäytännöt
 1. Opiskeluhuollon henkilöstön töissä viihtyminen
 2. Opiskeluhuollon henkilöstön työnkuva
 3. Hyvinvointialuetasoiset hyvät käytännöt opiskeluhuollossa

1. Yhteenveto

Yhteenvedo resursoinnista (1/2)

1. Varsinais-Suomessa koulupsykologien mitoitus on koulukuraattoreita heikommalla tasolla. Koulukuraattoreita tarvitaan kuitenkin erityisesti toiselle asteelle.

- Valtaosalla kunnista koulukuraattori ja -psykologiresurssi painottuu perusopetukseen
- Kaikki koulutusasteet yhdistettynä koulukuraattori-resurssi ylittyy palvelualueilla 2 ja 7. Toisen asteen kuraattori-resurssi ylittyy kuudella seitsemästä palvelualueesta, esi- ja perusopetuksen osalta kuraattori-resurssit ovat mitoitusten näkökulmasta riittävällä tasolla
- Kaikki koulutusasteet yhdistettynä koulupsykologien mitoitus ylittyy neljällä seitsemästä palvelualueesta (1, 3, 5 ja 6). Palvelualueiden kesken on eroa siinä, millä koulutusasteilla resurssit ylittävät: osalla alueista ylitys tapahtuu esi- ja perusopetuksessa, osalla 2.asteella

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Hyötyjä on saatavissa paikallisesta **resurssien tasoittamisesta** esi- ja perusopetuksen sekä 2.asteen välillä, koska resurssien riittävydessä on eroja koulutusasteittain
2. Palvelualueittain kaikki koulutusasteet huomioiden kuraattorien resursointi on verrattain hyvällä tasolla. Kokemus kentältä kuitenkin on, että töitä on liikaa. **Sisäisten vastuiden tarkentaminen, organisoituminen sekä alueellinen yhteistyö** ovat mahdollisia keinoja vähentää työn pirstaleisuutta ja saada aika riittämään paremmin
3. **Hyvien resursointikäytäntöjen jakaminen** muiden palvelu- ja hyvinvointialueiden kanssa
4. **Ostopalveluiden hyödyntäminen koulupsykologien viroissa 2.asteella.** Kartoitetaan keskeiset oppimista ja hyvinvointia tukevat tehtävät, joihin omien työntekijöiden aika allokoidaan, ja hyödynnetään ostopalveluita erityisesti tutkimuksiin.

Yhteenvedo resursoinnista (2/2)

2. Opiskeluhuollon palveluita käyttävä 2.asteen opetusikäisten määrä kasvaa Varsinais-Suomessa ja perusopetusikäisten määrä vähenee. Opiskeluhuollon palveluiden tarpeen ei ennusteta vähentyvän.

- Vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä vähentyy Varsinais-Suomessa 13,7%, 2.asteen opetusikäisten määrä kasvaa 2,9%. Palvelualueittain erot ovat suuria (Perusopetusikäisten muutos 2030 Alue 6: -34%, Alue 7: -4%).
- Kouluterveyskyselyn perusteella oppilaiden ja opiskelijoiden tarve opiskeluhuollon palveluille on kasvanut viime vuosina. 80% koulukuraattoreista ja 96% koulupsykologeista käyttävät yksilötyössä eniten aikaa oppilaiden ahdistuneisuuteen liittyen.
- Vuonna 2017-2021 erityisesti lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on lisääntynyt (+10%-yksikköä).

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Tiedonkeruun perusteella hyvinvointialueelle siirtyy Varsinais-Suomessa **114,4 HTV koulukuraattoreita** ja **97,6 HTV koulupsykologeja**. Oppilaita ja opiskelijoita on yhteensä ~71 000.
2. Opiskeluhuollon palveluiden tarve on kasvanut 2017-2021 eniten siellä, missä ikäryhmän ennustetaan kasvavan lähivuosina. **Tasapainotettava tarvetta yhteisöllisen opiskelu- huollon ja perustason mielenterveys- palveluiden välillä**. Resurssien tasaamisen/ lisäämisen lisäksi ratkaisuja on löydettävissä skaalautuvista palveluista (digiratkaisut ja itsehoidolliset menetelmät), hyvien HVA-tasoisten käytäntöjen vakiinnuttamisesta (ml. yhteistyö yli sektorirajojen).
3. **Kerätään ja analysoidaan resursointiluvut säännöllisesti**, jotta palvelualueiden ja koulutus-asteiden resursointitarpeita voidaan tarkastella proaktiivisesti ja käyttää päätöksenteon tukena. Viestitään säännöllisen tiedonkeruun vastuut.

Yhteenvedo erityispiirteistä ja toimintakäytännöistä

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Tiedonkeruun tulosten perusteella koulu-psykologit viihtyvät työssään kuraattoreita heikommin. Yhteisölliseen työhön toivotaan allokoitua aikaa.

- 90% kuraattoreista viihtyy töissään hyvin tai erittäin hyvin, psykologeilla osuus 58%. Töissä viihtyminen on heikentynyt vuoden aikana 45% psykologeista, kuraattoreilla 27%. Kuraattoreilla suurempi osuus on kokenut töissä viihtymisen vahvistuneen (35%) heikentymisen sijaan
- Kukaan kyselyyn vastannut ammattilainen ei kokenut ammattilaisten välisen tiedonjaon olevan erinomaista
- Hyvinvointialueelle siirryttäessä ammattilaiset toivovat käytäntöjä erityisesti moniammatilliseen työhön sekä asiantuntijuuden jakamiseen liittyen
- Ammattilaisille sosiaalitoimi on tärkeimpiä tahoja, jonka kanssa yhteistyötä pitäisi lisätä

1. **Keskeisten työn vetovoimatekijöiden** (yhteistyö opiskeluhuollon toimijoiden kanssa, asiakastyö sekä työyhteisö) **viestiminen, vahvistaminen ja juurruttaminen.** Varmistetaan, että henkilöstö viihtyy töissään ja reagoidaan esille nostettuihin haasteisiin (työtilat, esihenkilöiden tuki, yhteistyö sosiaalihuollon ja lastensuojelun toimijoiden kanssa)
2. **Perustetaan asiantuntijaryhmä opiskelu- huollon ammattilaisille**, jossa jaetaan säännöllisesti asiantuntijuutta, hyviä käytäntöjä ja tietoa uusien ja kokeneiden opiskeluhuollon ammattilaisten kesken sekä vahvistetaan yhteenkuuluvuuden tunnetta
3. **Käydään läpi ammattilaisten esiin nostamat hyvät käytännöt ja toimintamallit yhteistyön parantamiseksi**, ja tarkastellaan mahdollisuuksia skaalata käytäntöjä osaksi hyvinvointialueen toimintakulttuuria.

2. Projektin tausta ja tarkoitus

Sote-uudistus tuo muutoksia myös opiskeluhuollon kokonaisuuteen 1.1.2023 lähtien

Selvityksen tausta ja tavoitteet

TAUSTA

- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen yhteydessä opiskeluhoitopalvelut kootaan yhden järjestäjän alle hyvinvointialueelle, ja opiskeluhoollon **kuraattorit ja psykologit siirtyvät hyvinvointialueiden palvelukseen 1.1.2023 lähtien**
- Varsinais-Suomessa on 27 kuntaa, joilla on **erilaiset toimintatavat, henkilöstö- ja asiakaspohjat sekä lähtökohdat** järjestämisvastuun siirron valmisteluun
- NHG tukee Varsinais-Suomea opiskeluhoollon järjestämisvastuun siirtoon liittyvässä muutoksessa

TAVOITTEET

- Muodostaa kokonaiskuva opiskeluhoitopalveluiden **nykytilasta erityisesti resursoinnin ja toimintatapojen näkökulmasta**
- Saada ymmärrys järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä **muutostarpeista** Varsinais-Suomen kunnissa opiskeluhoollon vuosikelloon ja nykytilaan peilaten
- **Jäsentää tehtävät**, jotka liittyvät muutokseen
- **Tukea muutoksen toimeenpanon** käytännön suunnittelussa

Lainsäädännön näkökulmasta opiskeluhollossa on muuttuvia ja ennallaan pysyviä kokonaisuuksia

MIKÄ EI MUUTU?

Työtehtävät, työpaikkojen sijainnit ja yhteistyö muiden opetustoimen edustajien kanssa säilyvät ennallaan

- Opiskeluhollostsa säädetään edelleen oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa, ja **opiskeluhollost kokonaisuuteen sisältyy edelleen yhteisöllinen opiskeluhoito sekä yksilökohtainen opiskeluhoito**
- Lain näkökulmasta opiskeluhollost työntekijöiden työtehtävät eivät muutu, ja työntekijät työskentelevät edelleen kouluilla tai oppilaitoksissa
- Yhteistyö muiden opetustoimen edustajien kanssa jatkuu
- Yhdyspinta opetustoimeen sekä sosiaali- ja terveystoimeen säilyy

MIKÄ MUUTTUU?

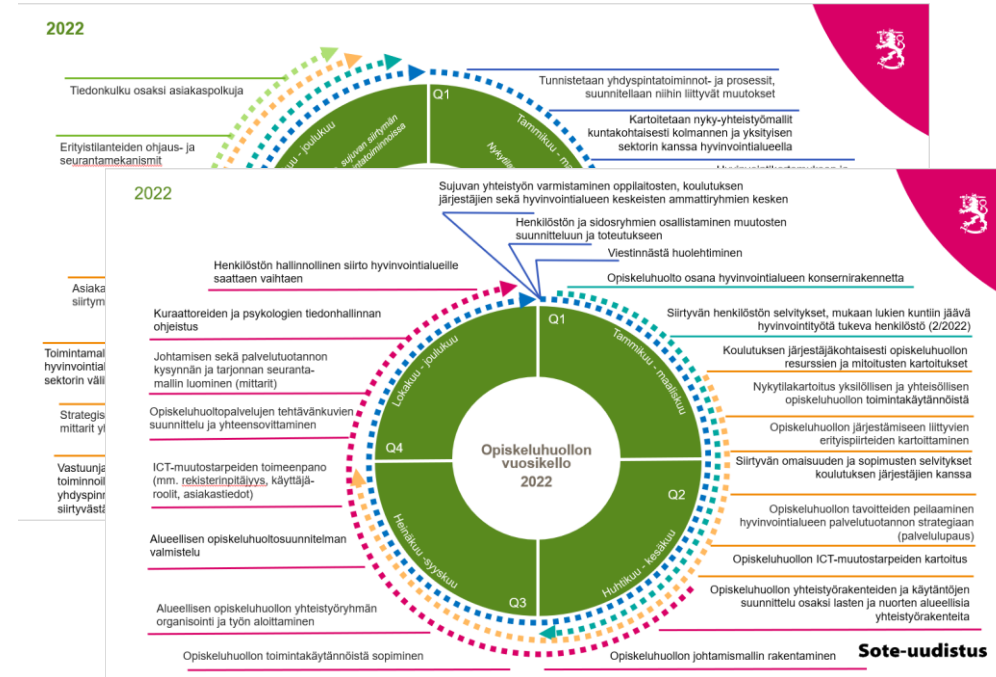
Työnantaja vaihtuu, yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen kanssa ja lakiin tulee muutoksia

- Opiskeluhoitopalvelut kootaan **hyvinvointialueen alle yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi**
- Henkilöstön työnantaja vaihtuu hyvinvointialueeksi, ja kuraattorit siirtyvät sosiaalitoimen alle ja psykologit terveystoimen alle
- Kuraattorit tekevät yksilökohtaisen opiskeluhollost kirjaukset sosiaalihuollost asiakasrekisteriin ja psykologit terveydenhuollost potilasrekisteriin
- Kunnan sisäinen tai kunnan ja kuntayhtymän yhteinen palvelujen järjestäminen muuttuu yhteistyöksi hyvinvointialueen kanssa

① ② ③ ④ ⑤ Projektin tausta ja tarkoitus

STM:n teemaryhmän jäsentelemä opiskeluhuollon vuosikello ohjaa selvityksen tietotarpeita

- Vuosikellon on laatinut STM:n vetämä edustuksellinen opiskeluhuollon teemaryhmän sihteeristö, ja vuosikelloa on jatkotyöstetty alueiden edustajilta saatujen kommenttien perusteella
- Vuosikellon tarkoituksena on havainnollistaa toimeenpanoon liittyvien kriittisimpien tehtävien aikataulua opiskeluhuollon osalta vuodelle 2022
- Vuosikellossa tehtävät on jaoteltu suuntaa-antavasti kvartaaleittain, ja vuosikellossa on myös ajasta riippumattomia, jatkuvia tehtäviä
- Vuosikellon tehtävien aikataulu on suuntaa antava ja eri tehtävien täsmällinen aikataulu riippuu kunkin alueen tilanteesta ja aikataulutuksesta
- Vuosikellon on tarkoitus toimia alueiden tukena muutoksen valmistelussa, ei tarkkana ja aikataulutettuna tehtävälisterä
- Opiskeluhuollon vuosikello noudattaa samaa pohjaa, kuin mitä sote-uudistuksen toimeenpanon valmisteluryhmille (Hallinto, talous ja tukipalvelut, johtaminen ja osaaminen, palveluiden järjestäminen, yhdyspinnat sekä ICT) on tehty

2022

Selvitys pääasiassa kattaa vuosikellon mukaisen tehtävän

Selvitys tarjoaa tietoa vuosikellon mukaisen tehtävän toteutukseen

Sujuvan yhteistyön varmistaminen oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien sekä hyvinvointialueen keskeisten ammattiryhmien kesken

Henkilöstön ja sidosryhmien osallistaminen muutosten suunnitteluun ja toteutukseen

Viestinnästä huolehtiminen

Opiskeluhoolto osana hyvinvointialueen konsernirakennetta

Henkilöstön hallinnollinen siirto hyvinvointialueille saattaen vaihtaan

Kuraattoreiden ja psykologien tiedonhallinnan ohjeistus

Johtamisen sekä palvelutuotannon kysynnän ja tarjonnan seuranta-mallin luominen (mittarit)

Opiskeluhoitopalvelujen tehtäväkuvien suunnittelu ja yhteensovittaminen

ICT-muutostarpeiden toimeenpano (mm. rekisterinpitäisyys, käyttäjä-roolit, asiakastiedot)

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman valmistelu

Alueellisen opiskeluhoillon yhteistyöryhmän organisointi ja työn aloittaminen

Siirtyvän henkilöstön selvitykset, mukaan lukien kuntiin jäävä hyvinvointityötä tukeva henkilöstö (2/2022)

Koulutuksen järjestäjäkohtaisesti opiskeluhoillon resurssien ja mitoitusten kartoitukset

Nykytilakartoitus yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toimintakäytännöistä

Opiskeluhoillon järjestämiseen liittyvien erityispiirteiden kartoittaminen

Siirtyvän omaisuuden ja sopimusten selvitykset koulutuksen järjestäjien kanssa

Opiskeluhoillon tavoitteiden peilaaminen hyvinvointialueen palvelutuotannon strategiaan (palvelulupaus)

Opiskeluhoillon ICT-muutostarpeiden kartoitus

Opiskeluhoillon yhteistyörakenteiden ja käytäntöjen suunnittelu osaksi lasten ja nuorten alueellisia yhteistyörakenteita

Opiskeluhoillon vuosikello 2022

Q1

Tammikuu - maaliskuu

Q4

Lokakuu - joulukuu

Q2

Huhtikuu - kesäkuu

Q3

Heinäkuu - syyskuu

Opiskeluhoillon toimintakäytännöistä sopiminen

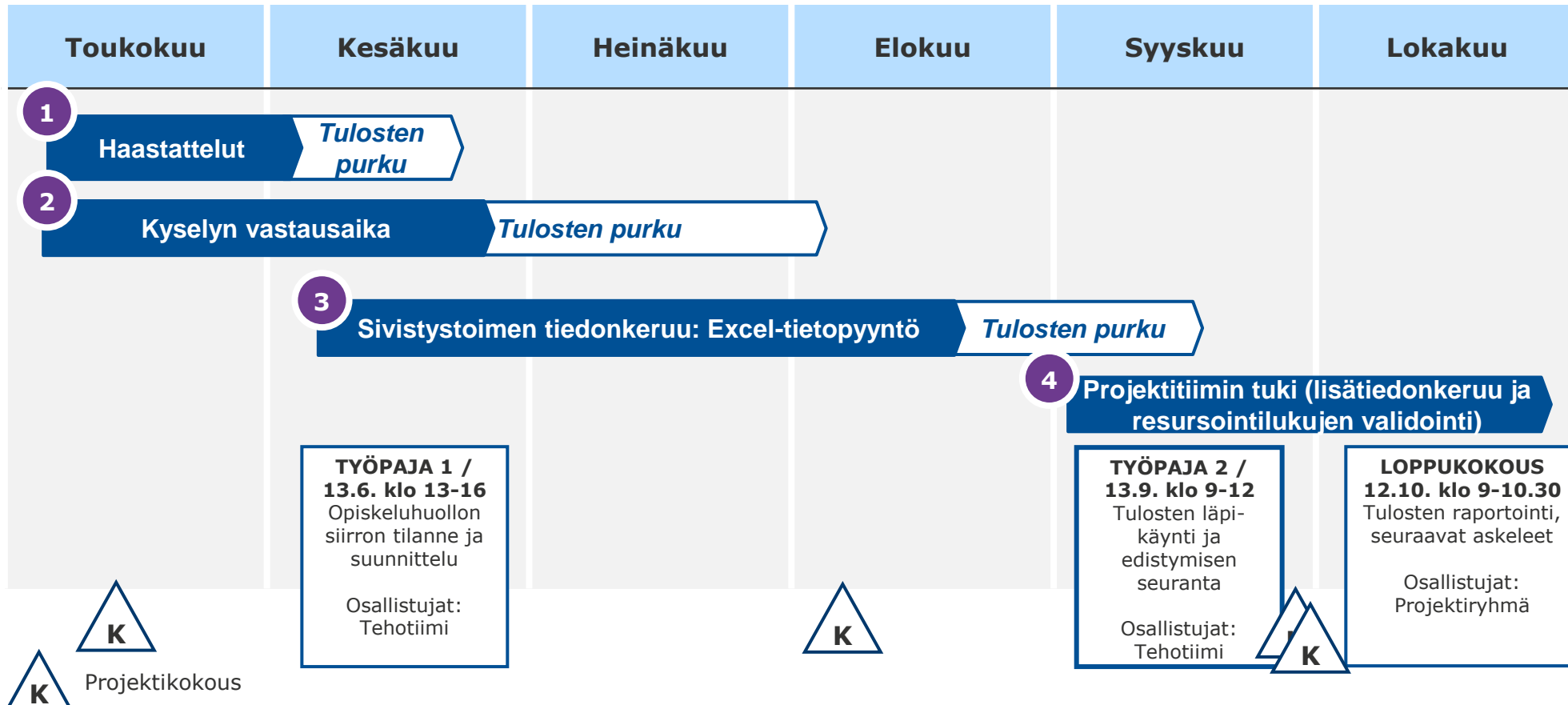
Opiskeluhoillon johtamismallin rakentaminen

Sote-uudistus

① ② ③ ④ ⑤ Projektin tausta ja tarkoitus

Varsinais-Suomen opiskeluhuollon selvitys toteutettiin touko-lokakuun aikana

Projektin aikataulu

Varsinais-Suomen opiskeluhuollon selvitys koostui kahdesta eri työpaketista

1. OPISKELUHUOLLON RESURSOINTI

- Mitoitukset ja HTV
- Siirtyvän henkilöstön selvitys
- Arvio opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta¹
- Suunnitelma opiskeluhoito-palvelujen voimavarojen kohdentamisesta¹

Analyysipohja: Työpaja 1, asiantuntija-haastattelut, opiskeluhoollon kysely, sivistystoimen tiedonkeruu, NHG analyysi

2. OPISKELUHUOLLON ERITYISPIIRTEET JA TOIMINTAKÄYTÄNNÖT

- Alueelliset toiminnan erityispiirteet
- Opiskeluhoollon ammattilaisten työviihtyvyys ja sen kehittyminen

Analyysipohja: Työpaja 2, asiantuntijahaastattelut, opiskeluhoollon kysely, NHG analyysi

Suositus etenemisestä tiedonkeruun ja työpakettien 1 ja 2 tulosten pohjalta

1) Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman mukainen sisältö

Lähde: Asiantuntijahaastattelut 5-6/2022, Varsinais-Suomen opiskeluhoollon kysely, Sivistystoimen excel-tiedonkeruu, Työpajat 13.6.2022 ja 13.9.2022, NHG analyysi

Selvityksessä käytettiin useaa eri tiedonkeruumenetelmää kattavan kokonaiskuvan saamiseksi

Yhteenveto selvityksessä käytetyistä tiedonkeruumenetelmistä

Menetelmä	Kohderyhmä	Vastaaja-/osallistujamäärä	Tarkoitus
Haastattelut (kvalitatiivinen)	<ul style="list-style-type: none"> Valikoitujen Varsinais-Suomen kuntien opiskelu- huollon kuraattorit ja psykologit 	<ul style="list-style-type: none"> 11 asiantuntijaa, 6 haastatteluta 	<ul style="list-style-type: none"> Saada kattavia näkemyksiä opiskelu- huollon nykytilaan, järjestämis- ja toimintatapoihin sekä muutostarpeisiin liittyen
Kysely (kvantitatiivinen & kvalitatiivinen)	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki Varsinais-Suomen kuntien opiskelu- huollon kuraattorit ja psykologit 	<ul style="list-style-type: none"> 129 asiantuntijaa 	<ul style="list-style-type: none"> Kartoittaa opiskelu- huollon nykytila sekä järjestämis- vastuun siirron tilannetta Opiskelu- huollon järjestämiseen liittyvien erityispiirteiden kartoittaminen Tehtäväkuvien kartoitus
Excel- tiedonkeruu (kvantitatiivinen)	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien opiskelu- huollosta vastaavat tahot, jotka koordinoivat lomaketta tietoa kerääville tahoille 	<ul style="list-style-type: none"> 25 kuntaa 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutuksen järjestäjä- kohtaisesti opiskelu- huollon resurssit ja mitoitukset Siirtyvän henkilöstön selvitys, ml. kuntiin jäävä hyvinvointityötä tekevä henkilöstö
Työpaja- työskentely (kvalitatiivinen)	<ul style="list-style-type: none"> Tehotiimi, edustettuina valikoidut kuntien opiskelu- huollon ammattilaiset 	<ul style="list-style-type: none"> ~30 asiantuntijaa 	<ul style="list-style-type: none"> Työskennellä yhteisesti asiantuntijoiden kanssa syvemmän ymmärryksen saavuttamiseksi

Kunnat on pyritty luokittelemaan kvantitatiivisessa analyysissä palvelualueiden mukaisesti

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Palvelualue 1	Palvelualue 2	Palvelualue 3	Palvelualue 4	Palvelualue 5	Palvelualue 6	Palvelualue 7
<ul style="list-style-type: none"> Soteakseli (Mynämäki, Masku, Nousiainen) Kustavi Laitila Pyhäranta Taivassalo Uusikaupunki Vehmaa 	<ul style="list-style-type: none"> Aura Koski TI Lieto Loimaa Marttila Pöytyä Oripää 	<ul style="list-style-type: none"> Kaarina Paimio-Sauvo 	<ul style="list-style-type: none"> Kemiönsaari Parainen 	<ul style="list-style-type: none"> Naantali Raisio Rusko 	<ul style="list-style-type: none"> Salo Somero 	<ul style="list-style-type: none"> Turku
Väestöpohja ¹ : 52 279	Väestöpohja ¹ : 53 551	Väestöpohja ¹ : 49 603	Väestöpohja ¹ : 21 416	Väestöpohja ¹ : 50 503	Väestöpohja ¹ : 59 138	Väestöpohja ¹ : 197 464

Kvalitatiivisissa analyysissä on käytetty kuntien ominaispiirteiden mukaista luokittelua

Kaupunkimainen kunta

- Vähintään 90% väestöstä asuu taajamissa tai suurimmassa taajamassa on vähintään 15 000 asukasta
- Kaarina, Raisio, Salo, Turku
- Väestöpohja¹ 308 275
- Vastajamäärä kyselyssä: 74

Taajaan asuttu kunta

- 60-90% väestöstä asuu taajamissa. Suurimmassa taajamassa on 4 000 - 15 000 asukasta
- Laitila, Lieto, Loimaa, Masku, Mynämäki, Naantali, Paimio, Uusikaupunki
- Väestöpohja¹ 107 245
- Vastajamäärä kyselyssä: 37

Maaseutumainen kunta

- Alle 60% väestöstä asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 asukasta **tai** 60-90% väestöstä asuu taajamassa, mutta suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000
- Aura, Koski TI, Marttila, Nousiainen, Oripää, Pyhäranta, Pöytyä, Rusko, Sauvo, Somero, Taivassalo, Vehmaa
- Väestöpohja¹ 46 021
- Vastajamäärä kyselyssä: 29

Saaristokunta

- Kunta täyttää kokonaan saaristolain olosuhteet, ja kunnille maksetaan saaristolisiä
- Kemiönsaari, Kustavi, Parainen
- Väestöpohja¹ 22 413
- Vastajamäärä kyselyssä: 8

3. Opiskeluhuollon resursointi Varsinais-Suomessa

Resursointia tarkastellaan kokonaispalvelutarpeen ja voimavarojen kohdentamisen näkökulmasta

Kokonaispalvelutarve ja suunnitelma voimavarojen kohdentamisesta sisältyvät alueelliseen opiskeluhoitosuunnitelmaan

**Ikäryhmän
väestökehitys**

ja

**Palveluiden
kysyntä**

→

**Kokonais-
palvelutarve**

**Kokonais-
palvelutarve,**

**Ammattilaisten
työnkuva**

ja

**Käytettävissä
olevat resurssit**

→

**Suunnitelma
voimavarojen
kohdentamisesta**

Perusopetusikäisten määrän ennustetaan vähentyvän kaikilla palvelualueilla, 2. asteella myös kasvua

Palvelualue	7-15 -vuotiaat (perusopetusikäiset)					16-18 -vuotiaat (2. asteen opetusikäiset)				
	2021	2025E	2030E	Muutos ('21-'25)	Muutos ('21-'30)	2021	2025E	2030E	Muutos ('21-'25)	Muutos ('21-'30)
1: Soteakseli, Kustavi, Laitila, Pyhäranta, Taivassalo, Uusi-kaupunki, Vehmaa	5 515	5 116	4 350	-7,2 %	-21,1 %	1 736	1 724	1 680	-0,7 %	-3,2 %
2: Aura, Koski TI, Lieto, Loimaa, Marttila, Pöytyä, Oripää	6 132	5 754	4 987	-6,2 %	-18,7 %	1 906	1 952	1 952	2,4 %	2,4 %
3: Kaarina, Paimio-Sauvo	5 749	5 736	5 467	-0,2 %	-4,9 %	1 735	1 846	1 865	6,4 %	7,5 %
4: Kemiönsaari, Parainen	2 151	1 953	1 609	-9,2 %	-25,2 %	719	704	697	-2,1 %	-3,1 %
5: Naantali, Raisio, Rusko	5 228	5 005	4 650	-4,3 %	-11,1 %	1 715	1 789	1 760	4,3 %	2,6 %
6: Salo, Somero	5 837	4 943	3 884	-15,3 %	-33,5 %	2 069	2 023	1 738	-2,2 %	-16,0 %
7: Turku	14 755	14 889	14 192	0,9 %	-3,8 %	4 954	5 395	5 570	8,9 %	12,4 %
Yhteensä	45 367	43 396	39 139	-4,3 %	-13,7 %	14 834	15 433	15 262	4,0 %	2,9 %

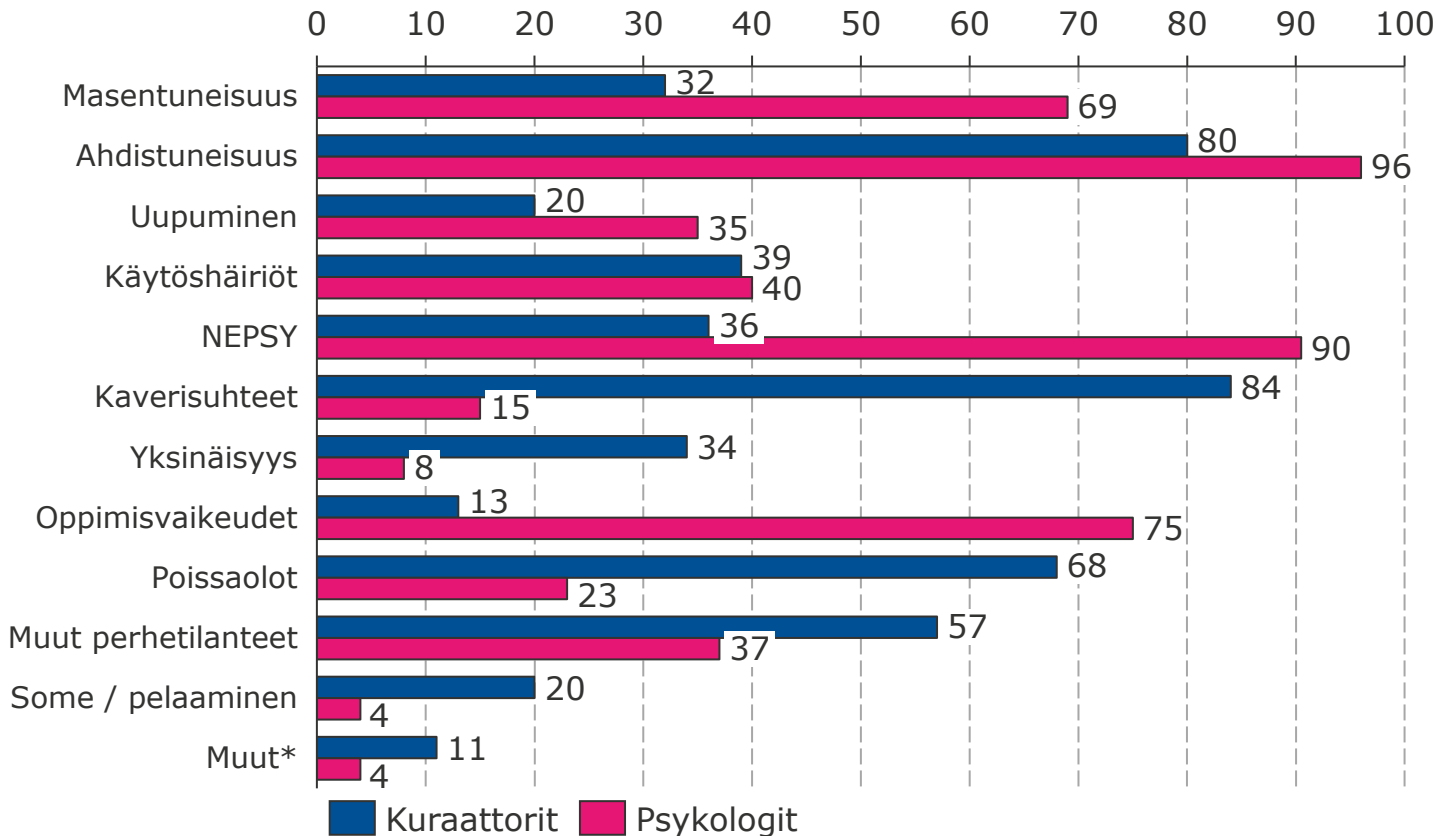
Laskennallisesti opiskeluhuollon henkilöstöä tarvitaan vähemmän perusopetuksessa, enemmän 2.asteella

Palvelualue	7-15 -vuotiaat (perusopetusikäiset)			16-18 -vuotiaat (2. asteen opetusikäiset)		
	2021	Muutos (‘21-‘25)	Muutos (‘21-‘30)	2021	Muutos (‘21-‘25)	Muutos (‘21-‘30)
1: Soteakseli, Kustavi, Laitila, Pyhärinta, Taivassalo, Uusikaupunki, Vehmaa	5 515	-7,2 %	-21,1 %	1 736	-0,7 %	-3,2 %
2: Aura, Koski TI, Lieto, Loimaa, Marttila, Pöytyä, Oripää	6 132	-6,2 %	-18,7 %	1 906	2,4 %	2,4 %
3: Kaarina, Paimio-Sauvo	5 749	-0,2 %	-4,9 %	1 735	6,4 %	7,5 %
4: Kemiönsaari, Parainen	2 151	-9,2 %	-25,2 %	719	-2,1 %	-3,1 %
5: Naantali, Raisio, Rusko	5 228	-4,3 %	-11,1 %	1 715	4,3 %	2,6 %
6: Salo, Somero	5 837	-15,3 %	-33,5 %	2 069	-2,2 %	-16,0 %
7: Turku	14 755	0,9 %	-3,8 %	4 954	8,9 %	12,4 %
Yhteensä	45 367	-4,3 %	-13,7 %	14 834	4,0 %	2,9 %

Väestökehitys ei yksinään kerro palvelutarpeesta, mutta antaa suuntaa asiakaskunnan määrän kehityksestä.

Sekä koulukuraattorit että koulupsykologit kertovat käyttävänsä merkittävästi aikaa ahdistuneisuuteen liittyen

Kokonaisuudet, johon käytetään eniten aikaa yksilötyössä,
% opiskeluhuollon kyselyn vastaajista (n: 129)

HUOMIOT

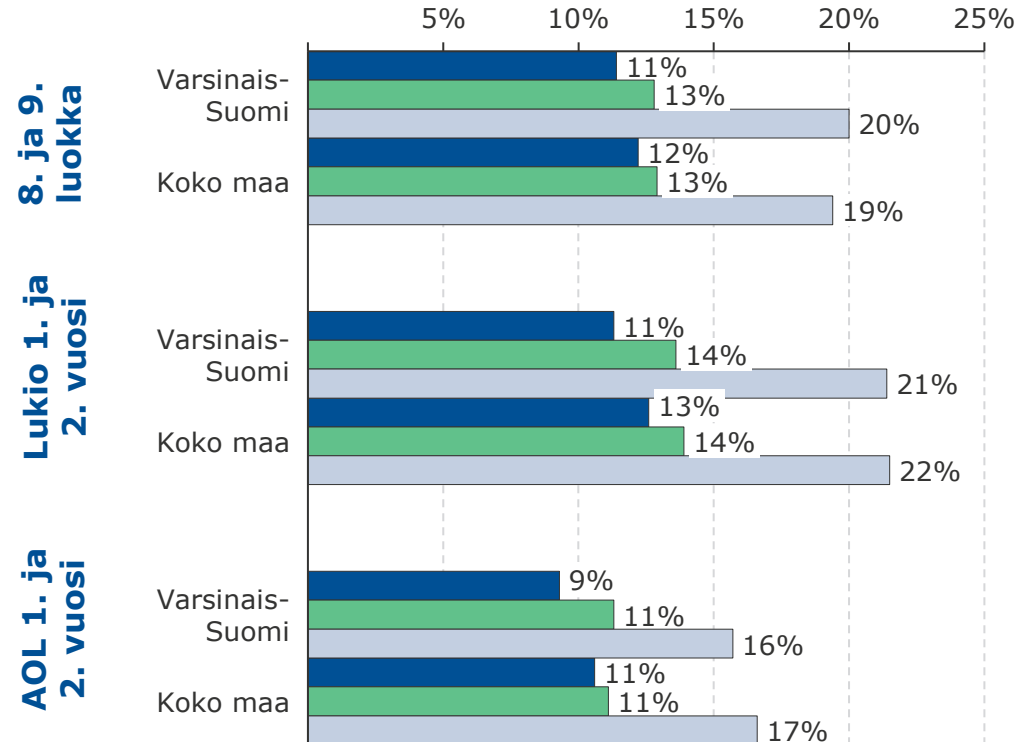
- Osana kokonaispalvelutarpeen kartoitusta selvitettiin, mitä kokonaisuuksia kuraattorien ja psykologien yksilötyö pitää sisällään
- Kuraattorit** käyttävät opiskeluhuollon yksilötyöskentelyssä eniten aikaa:
 - Kaverisuhteisiin** (84%),
 - Ahdistuneisuuteen** (80%), sekä
 - Poissaoloihin** (68%) liittyen
- Psykologit** käyttävät opiskeluhuollon yksilötyössä eniten aikaa asiakkaiden:
 - Ahdistuneisuuteen** (96%),
 - NEPSY:n** (90%) ja
 - Oppimisvaikeuksiin** (75%) liittyen.

*Muut: Seksuaalisuuteen liittyvät asiat, lähisuhde- tai perhevälivalta, päihteiden käyttö ja syömishäiriöt

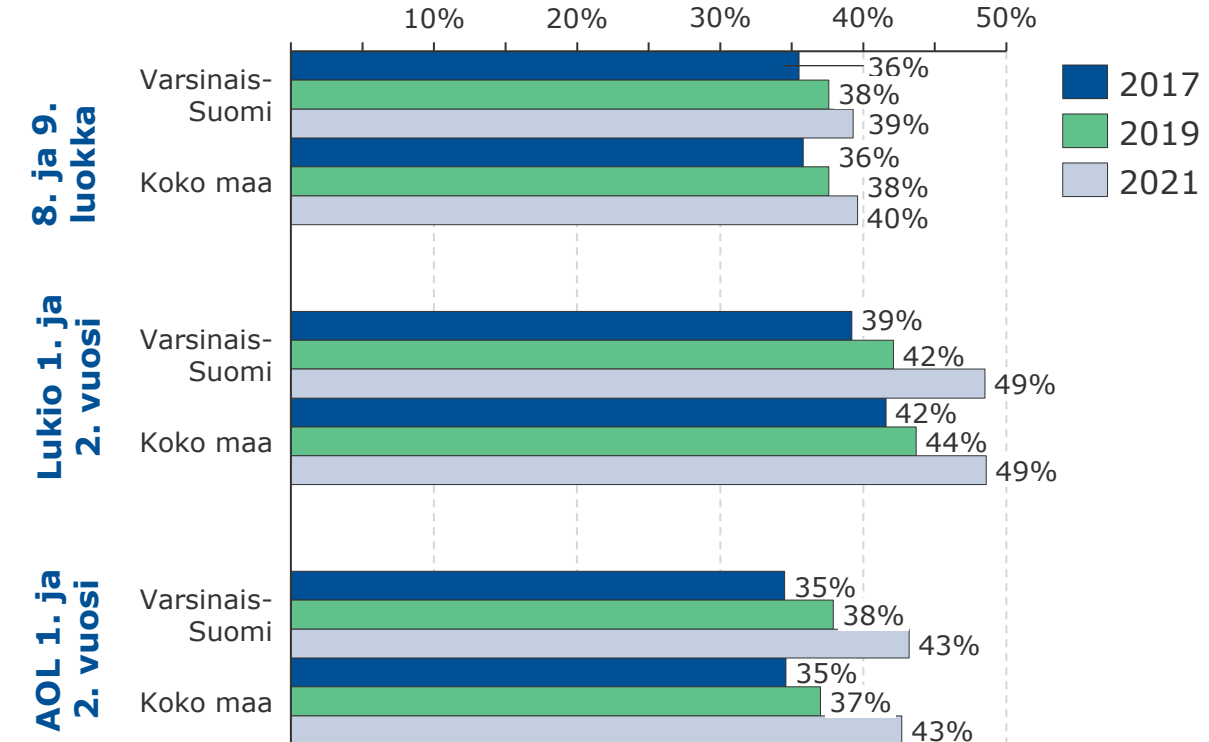
Lähde: Varsinais-Suomen kuntien opiskeluhuollon nykytilaa ja opiskeluhuollon siirtoa koskevaan kysely, NHG analyysi

Oppilaiden ja opiskelijoiden tarve opiskeluhuollon ammattilaisten palveluille on kasvanut viime vuosina

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

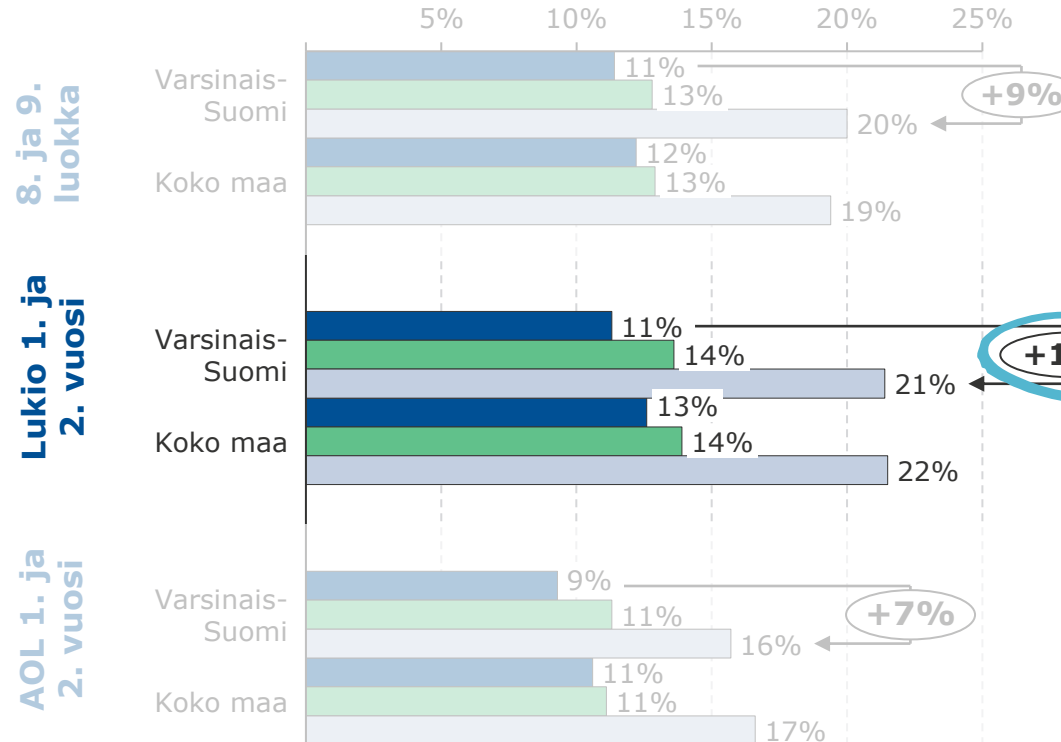

Vaikeuksia oppimistaidoissa vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

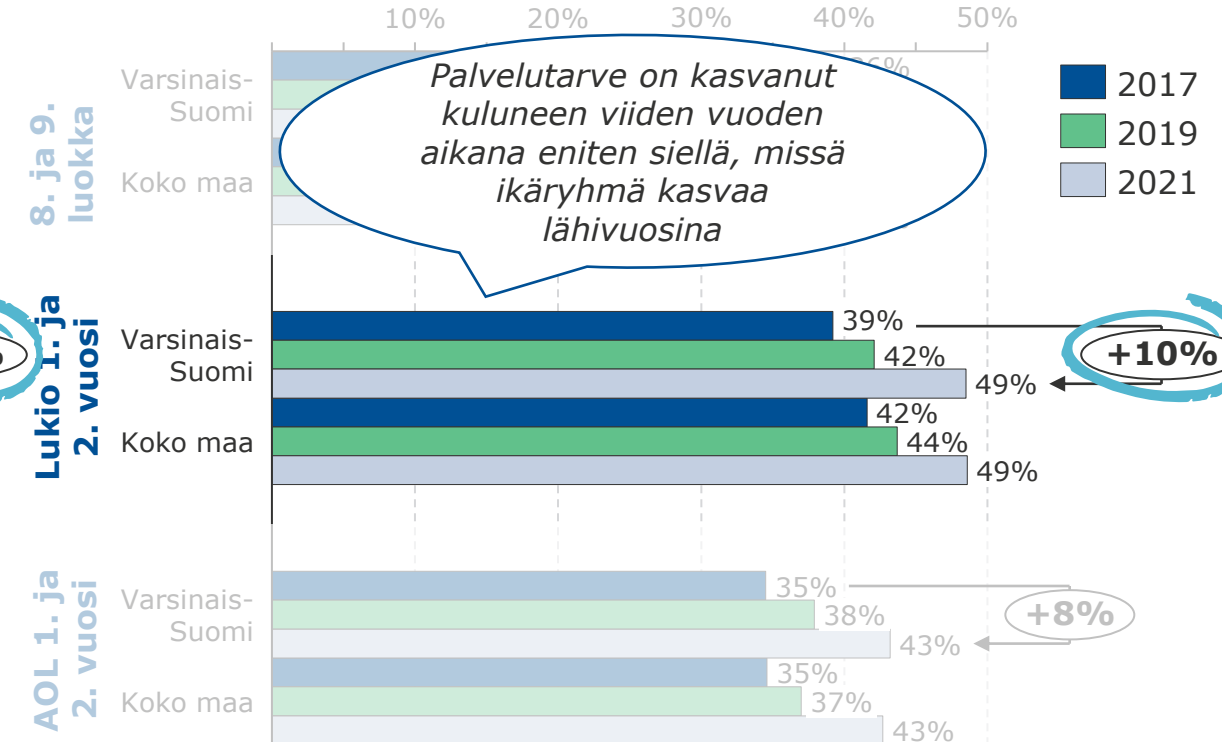

Suurinta kasvu on lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla, myös 8. ja 9. luokkalaisten ahdistuneisuus kasvanut

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

Vaikeuksia oppimistaidoissa vuonna 2017-2021,
% oppilaitoksen kohderyhmän opiskelijoista

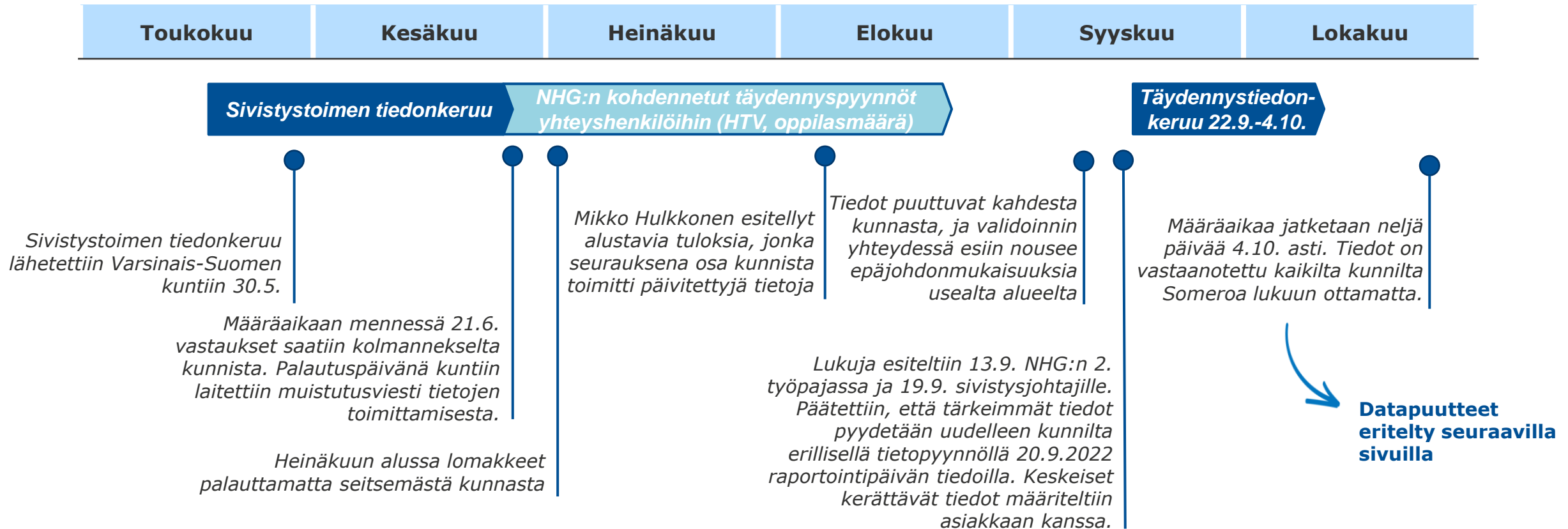

Taustaa: Henkilöstömitoituksilla turvataan palveluiden riittävää lakisääteistä toteutumista

Laki on astunut voimaan 1.1.2022, mitoituksia sovelletaan 1.8.2023 lähtien

	Mikä muuttuu?	Miten uudistus etenee?	Tavoitteet
 <p>Oppilas- ja opiskelijahuolto</p>	<ul style="list-style-type: none"> Peruskoulujen ja toisen asteen kuraattorien ja psykologien sitova mitoitus 	<ul style="list-style-type: none"> Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta (9 a §) on astunut voimaan 1.1.2022 Henkilöstömitoitusta sovelletaan psykologien osalta 1.8.2023 alkaen Yhtä kuraattoria kohden saa olla korkeintaan 670 ja yhtä psykologia kohden 780 opiskelijaa Asiakasmäärä voi koostua eri toimipisteiden opiskelijoista molemmilta kouluasteilta 	<p>Taataan opiskelijahuollon mukainen varhainen tuki vahvistamalla palveluiden yhdenvertaista saatavuutta ja laatua</p>

Tausta: Sivistystoimen tiedonkeruun prosessi

Tausta: Toimitettujen sivistystoimen tietojen datahuomiot ja -puutteet (1/3)

Palvelu-alue	Kunta	Kuvaus	Toimenpide/NHG oletus
1	Pyhäranta	Ei ilmoitettuja koulupsykologien HTV:ta perus- tai esiopetuksessa.	Tieto puuttuu tai HTV = 0.
1	Pyhäranta	Perusopetuksen koulukuraattorien HTV:tä ei ilmoitettu	Oletettu, että resurssi on yhteinen esiopetuksen kanssa.
1	Uusikaupunki	Esiopetuksen psykologien HTV:ta ei ilmoitettu	Oletettu, että HTV = 0 tai resurssi yhteinen muiden kouluasteiden kanssa
1	Nousiainen	Viimeisimmän tilastointipäivän mukaiset oppilasmäärät toimittamatta	Käytetty aiemmin toimitettuja edellisvuoden tilastointipäivän tietoja.
2	Lieto	Ammatillisten opintojen oppilasmäärää ei ilmoitettu	Tieto puuttuu. Huomioitava mitoitusten tulkinnassa.
2	Lieto	Esiopetuksen ja ammatillisen opetuksen koulupsykologi HTV:ta ei ilmoitettu	
3	Paimio	Ammatillisten opintojen oppilasmäärää ei ilmoitettu (Livia)	
3	Paimio	Ammatillisten opintojen psykologi- ja kuraattori-HTV:ta ei ilmoitettu	Livian luvut jyvitetty 1/3.
3	Kaarina	Ammatillisten opintojen psykologi- ja kuraattori-resurssit ilmoitettu kunnan ja Livian puolesta.	Tarkennettu yhteyshenkilön kanssa. Livian luvut jyvitetty 1/3.

Tausta: Toimitettujen sivistystoimen tietojen datahuomiot ja -puutteet (2/3)

Palvelu-alue	Kunta/ palveluntuottaja	Kuvaus	Toimenpide/NHG oletus
4	Parainen	Esiopetuksen psykologi- ja kuraattoriresursseja ei ilmoitettu	Analyyseissa oletettu, että HTV = 0 tai resurssi yhteinen muiden kouluasteiden kanssa
4	Parainen	Lukion psykologi- ja kuraattoriresursseja ei ilmoitettu	Livian luvut jyvitetty 1/3.
4	Parainen	Ammatillisten opintojen psykologi- ja kuraattoriresursseja ei ilmoitettu	Livian luvut jyvitetty 1/3.
6	Salo	Ammatillisten opintojen oppilasmäärää ei ilmoitettu	Tieto puuttuu. Huomioitava mitoitusten tulkinnessa.
-	Novida /LSSKY	Tietoja ei toimitettu tämän palveluntuottajan alle	NHG:n oletus on, että tiedot toimitettu osana kuntien tietoja (Loimaa, Uusikaupunki). Liedon osalta tieto ammatillisen opetuksen koulupsykologeista puuttuu.
-	KTO	Viimeisimmän tilastointipäivän mukaiset oppilasmäärät toimittamatta.	Käytetty aiemmin toimitettuja edellisvuoden tilastointipäivän tietoja.
-	Useimmat kunnat	Ei ilmoitettuja HTV-lukuja hallinnollista työtä tekeville kuraattoreille ja psykologeille.	Oletettu, että tyhjä arvo tarkoittaa 0 HTV:ta.

Tausta: Muut huomiot, joita tiedon toimittajat nostaneet esiin (3/3)

Palvelu-alue	Kunta	Kuvaus
3	Kaarina	Oppilasmäärissä mukana Suomen kristillisen yhteiskoulun oppilaat ja opiskelijat.
4	Kemiönsaari	Esiopetuksen kuraattoriresurssit jaettu peruskoulun kanssa. Psykologiresurssit ovat yhteiset kaikilla koulutusasteilla. <i>Tässä raportissa Kemiönsaaren psykologien mitoitukset on laskettu kaikkien koulutusasteiden yli ja yhteiset resurssit on huomioitava myös Palvelualue 4 tulosten tulokinnassa.</i>
5	Naantali	Esiopetuksen kuraattori- ja psykologiresurssit yhteiset peruskoulun kanssa.
6	Somero	Valmistavan opetuksen 51 oppilasta mukana perusopetuksen luvuissa.
6	Somero	Yhteiset koulupsykologi ja -kuraattoriresurssit peruskoulun (sis. esikoulu) ja toisen asteen välillä. <i>Tässä raportissa Someron psykologi- ja kuraattorimitoitukset ovat laskettu kaikkien koulutusasteiden yli ja yhteiset resurssit on huomioitava myös Palvelualue 6 tulosten tulokinnassa.</i>
7	Turku	Esiopetuksen psykologiresurssit yhteiset peruskoulun kanssa.

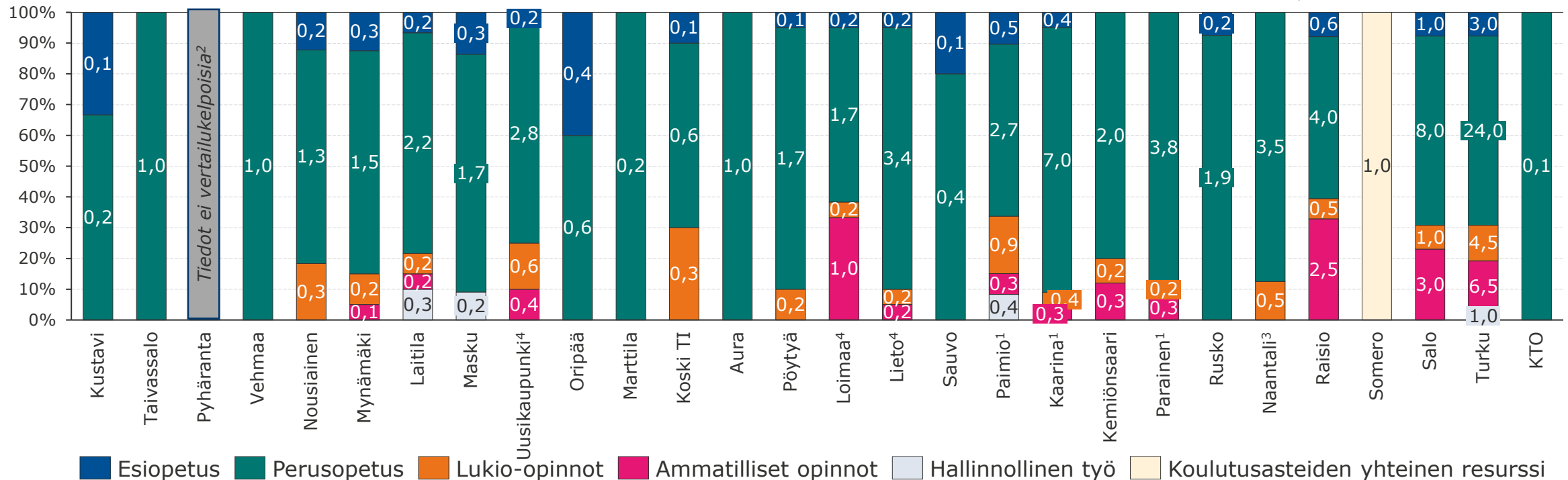
Tausta: Avoimet psykologivakanssit

Palvelu-alue	Kunta	Avoimien psykologivakanssien tilanne	Lisätietoa
1	Uusikaupunki	3 vakanssia täyttämättä	Ostopalveluina teetetään tutkimuksia Mehiläiseltä, sopimusta ei ole vielä vuodelle 2023.
1	Laitila	1 vakanssi täyttämättä (paikka on auki)	Ostopalveluina teetetään tutkimuksia Mehiläiseltä.
1	Soteakseli	1 vakanssi täyttämättä	Ostopalveluita hyödynnetään osa-aikaisesti.
1	Pyhäranta	1 vakanssi täyttämättä	Lähtökohtaisesti osa-aikaisena ostopalveluna.
2	Pöytyä	1 vakanssi täyttämättä	Tieto keväältä. Ostopalveluita teetetään, määrä ei tiedossa.
2	Loimaa	1 vakanssi täyttämättä	Ostopalveluina teetetään tutkimuksia Novidaan. Panostetaan kuraattoriresurssiin.
2	Lieto	1 vakanssi täyttämättä	Lisänä tutkimusresurssia yhtenä päivänä viikossa.
2	Oripää	1 vakanssi täyttämättä	Lähtökohtaisesti ostopalveluna 1 pv / 2vk. Sopimus 31.12.2022 saakka.
6	Salo	4 vakanssia täyttämättä	Viimeisin tilanne ei tiedossa.
7	Turku	6-8 vakanssia täyttämättä (1 hallinnollinen)	Ruotsinkielistä ostopalvelua tutkimuksille.

Valtaosalla kunnista koulukuraattoriressurssi painottuu perusopetukseen

Koulukuraattorien henkilötyövuosien (HTV) jakautuminen kunnittain ja koulutusasteittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

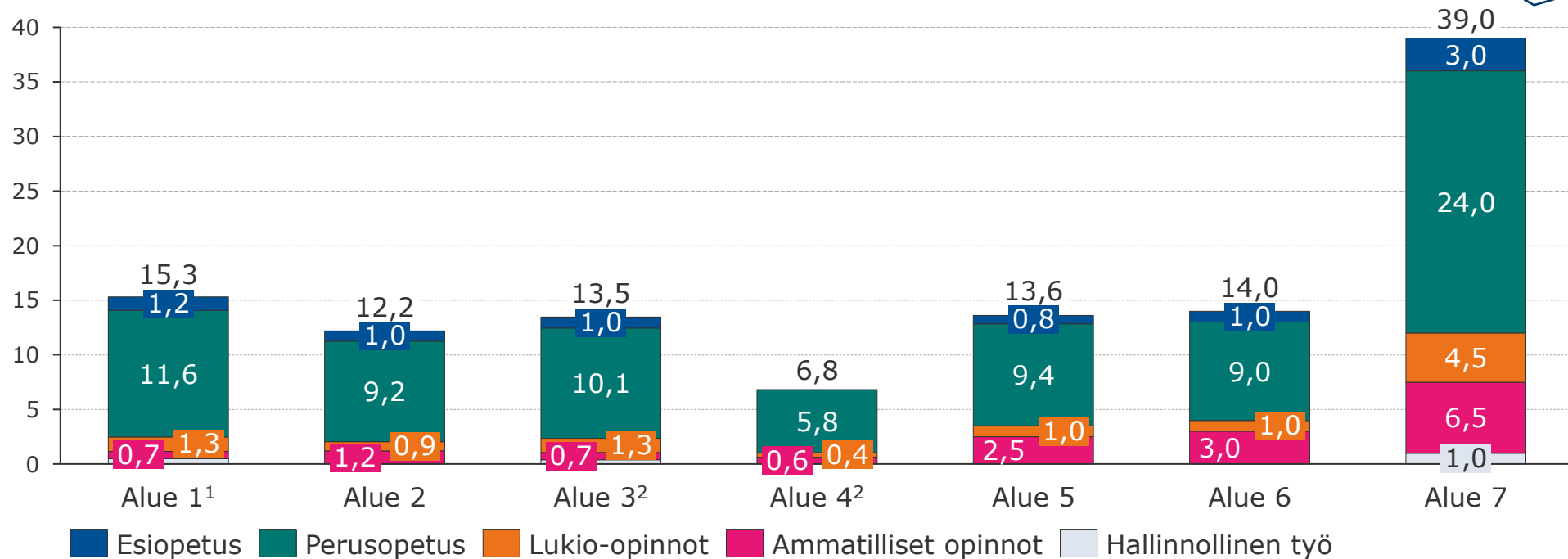
Kunnat voivat jakaa resursseja eri koulutusasteiden välillä. Analyysissa resurssit on jaoteltu kuntien ilmoittaman koulutusasteen mukaan.

1) Livian koulukuraattoriressurssi jyvitetty 1/3 Kaarinalle, Paimiolle ja Paraisille. 2) Pyhärannan esiopetuksen koulukuraattoriressurssiksi ilmoitettu 0,01. Perusopetuksen HTV:tä ei ilmoitettu. 3) Esiopetuksessa yhteiset resurssit perusopetuksen kanssa. 4) Novidan tiedot toimitettu osana kuntien tietoja. Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Toimitettujen tietojen perusteella koulukuraattoreita siirtyy hyvinvointialueelle yhteensä ~114 HTV:ta

Siirtyvät koulukuraattorien henkilötyövuodet (HTV) palvelualueittain,
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Kunnat voivat jakaa resursseja eri koulutusasteiden välillä. Analyysissa resurssit on jaoteltu kuntien ilmoittaman koulutusasteen mukaan. KTO:ta ei ole huomioitu analyysissä.

Toimitettujen tietojen perusteella yhteensä
~114,4 HTV

1) Pyhärannan esiopetuksen koulukuraattoriresurssiksi ilmoitettu 0,01. Perusopetuksen HTV:tä ei ilmoitettu.

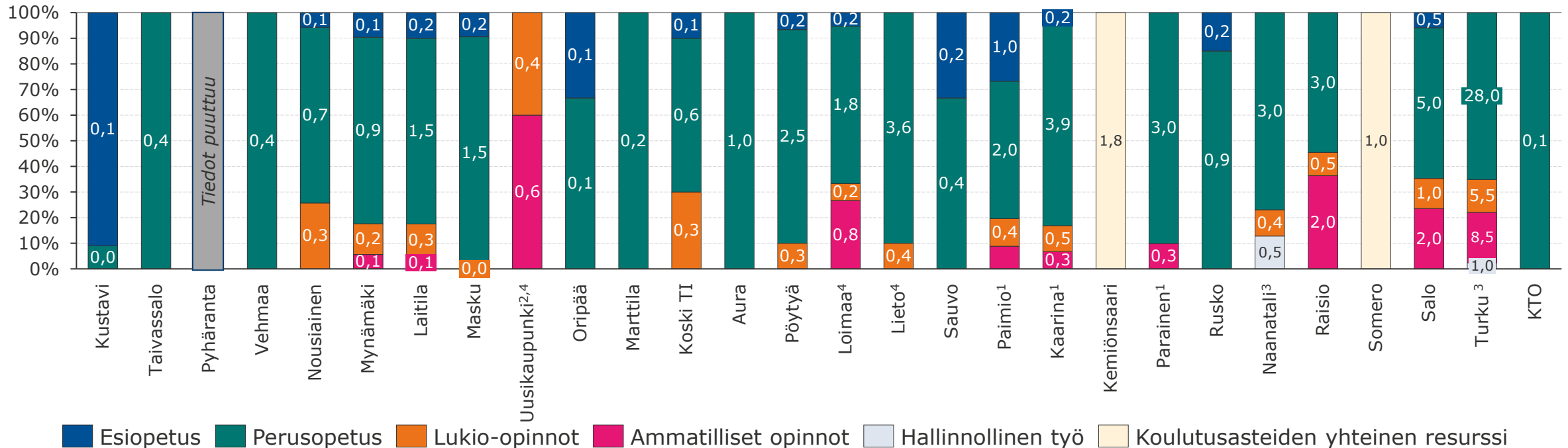
2) Livian koulukuraattoriresurssi jyvitetty 1/3 Kaarinalle, Paimiolle ja Paraisille.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Koulupsykologiresurssi jakautuu painottuu kuraattoriresurssin tavoin perusopetukseen

Koulupsykologien henkilötyövuosien (HTV) jakautuminen kunnittain ja koulutusasteittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Kunnat voivat jakaa resursseja eri koulutusasteiden välillä. Analyysissa resurssit on jaoteltu kuntien ilmoittaman koulutusasteen mukaan.

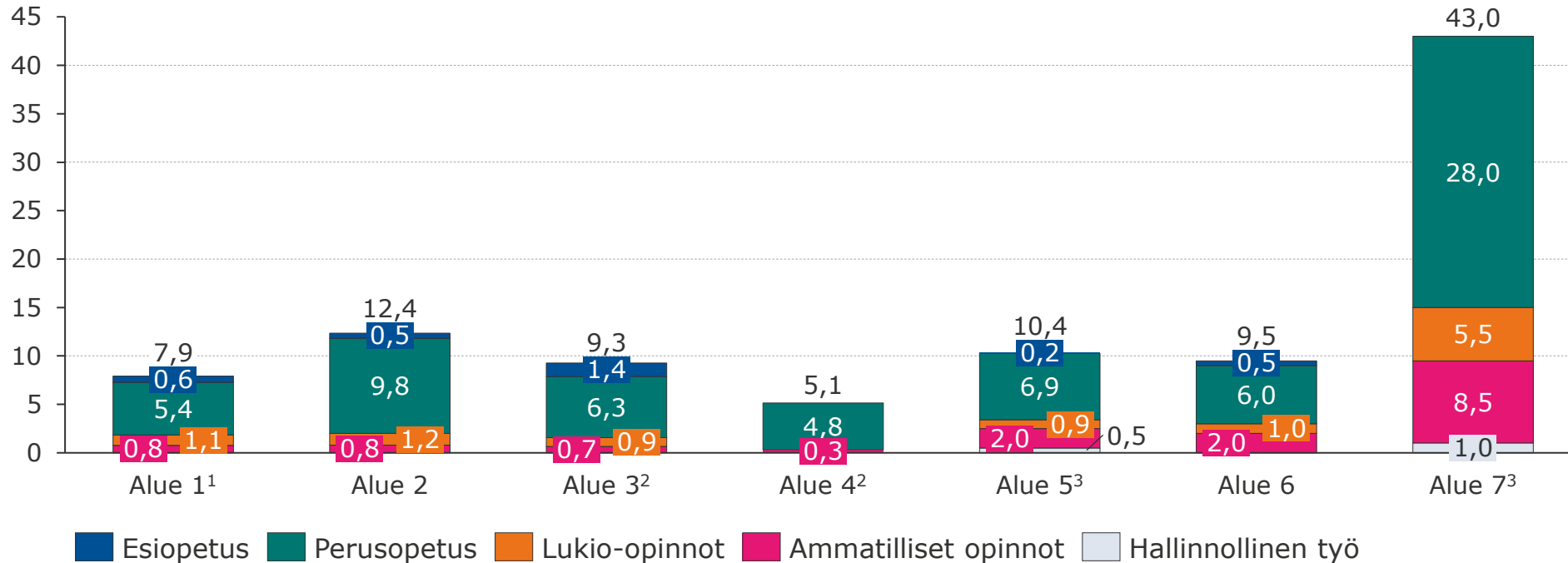

1) Livian koulupsykologiresurssi on jyvitetty 1/3 Kaarinalle, Paimiolle ja Paraisille. 2) Uudessakaupungissa ei ilmoitettuja peruskoulun/esikoulun psykologi HTV:ita. 3) Esiopetuksessa yhteiset resurssit perusopetuksen kanssa. 4) Novidan HTV:t toimitettu osana kuntien tietoja. Liedon ammatillisen opetuksen psykologitiedot puuttuvat. Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Toimitettujen tietojen perusteella koulupsykologeja siirtyy hyvinvointialueelle yhteensä ~96,6 HTV:ta

Siirtyvät koulupsykologien henkilötyövuodet (HTV) palvelualueittain,
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Kunnat voivat jakaa resursseja eri koulutusasteiden välillä. Analyysissa resurssit on jaoteltu kuntien ilmoittaman koulutusasteen mukaan. KTO:ta ei ole huomioitu analyysissä.

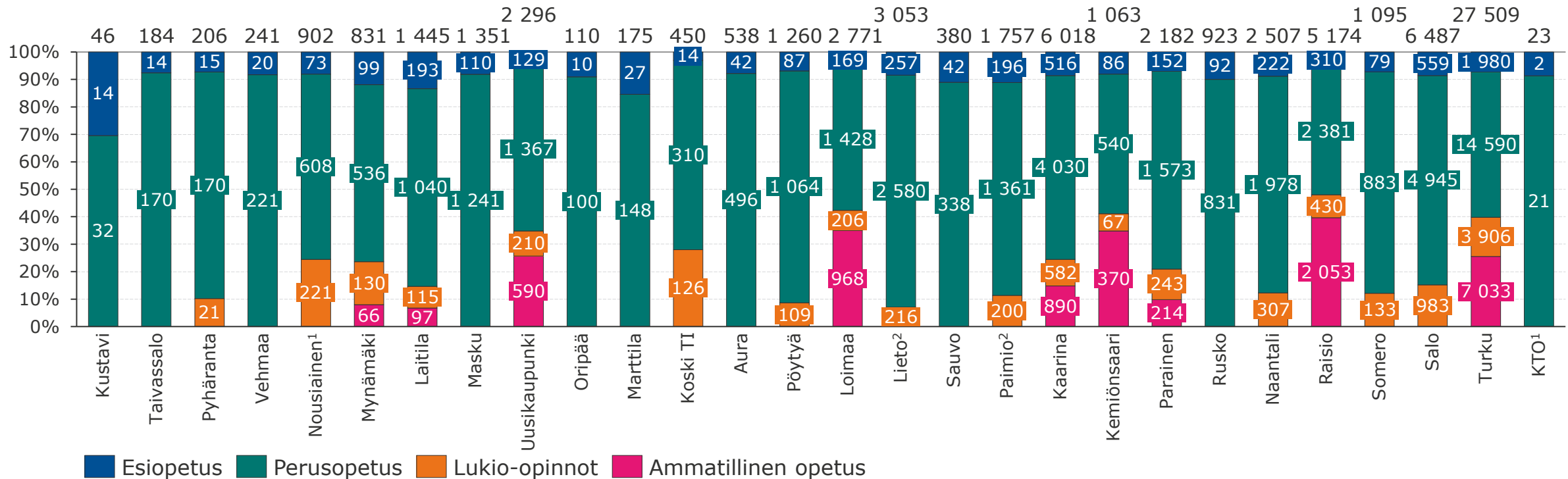

Yhteensä
~97,6 HTV

1) Uudessakaupungissa ei ilmoitettuja peruskoulun/esikoulun psykologi HTV:ita. 2) Livian koulukuraattoriresurssi jyvitetty 1/3 Kaarinalle, Paimiolle ja Paraisille. Kemiönsaaressa yhteinen resurssi eri koulutusasteilla (alue 4) 3) Esiopetuksessa yhteiset resurssit perusopetuksen kanssa Naantalissa (alue 5) ja Turussa (alue 7)
Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Oppilasmäärät koulutusasteittain on kerätty mitoituslukujen laskemiseksi, valtaosa oppilaista on Turussa

Oppilasmäärät kunnittain ja koulutusasteittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

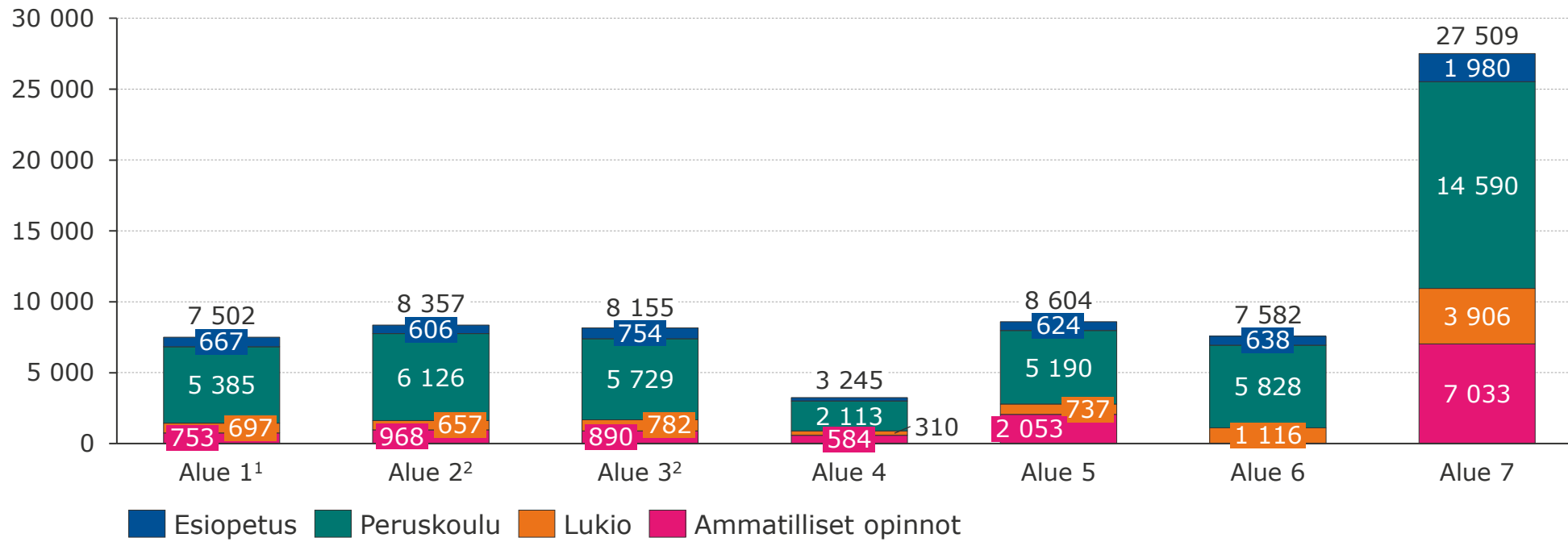
1) 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

2) Amatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Toimitettujen tietojen perusteella Varsinais-Suomessa on yhteensä lähes 71 000 oppilasta ja opiskelijaa

Oppilasmäärät palvelualueittain ja koulutusasteittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Yhteensä
70 954
oppilasta

KTO:ta ei ole
huomioitu analyysissä.

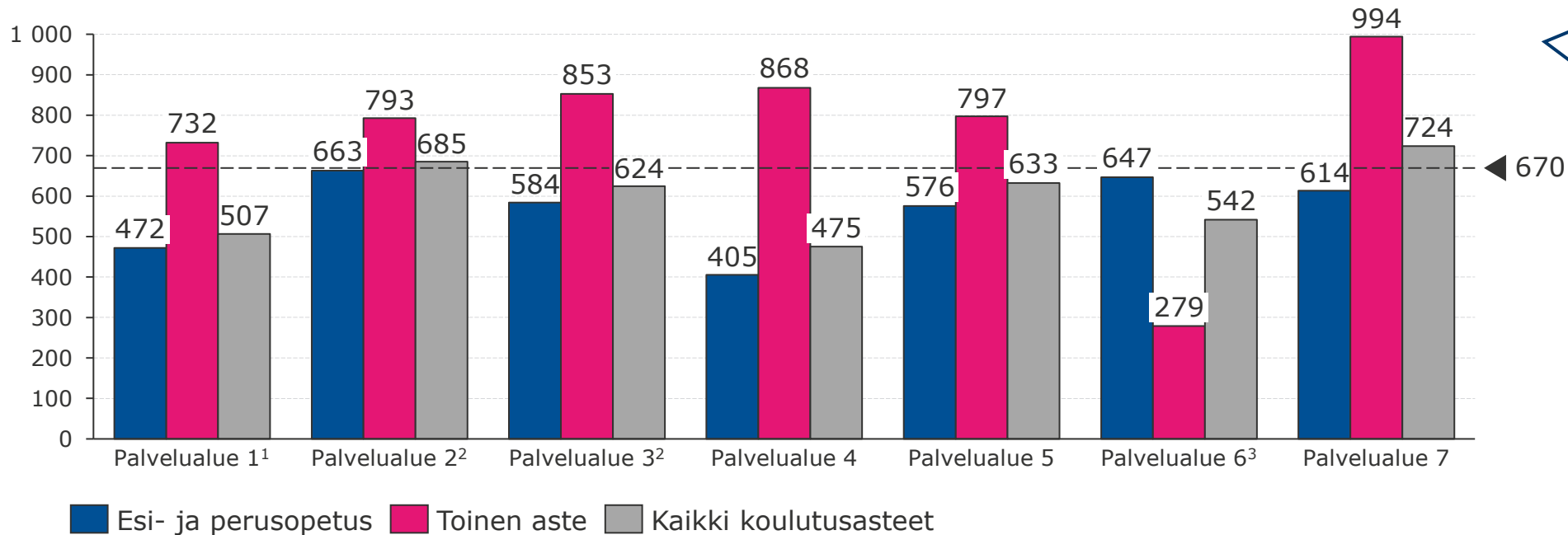
1) Nousiaisien 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

2) Ammatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu Liedosta (palvelualue 2) ja Paimiosta (palvelualue 3).

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Kuraattorimitoitus jää lakisääteisestä mitoituksesta lähes kaikilla palvelualueilla 2.asteella

Koulukuraattorimitoitus (oppilasmäärä / HTV) koulutusasteittain ja palvelualueittain, 20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Kuraattorimitoitus ylittyy erityisesti 2.asteella. Kaikkia koulutusasteita tarkastellessa mitoitus ylittyy palvelualueilla 2 ja 7.

Palvelualueen mitoitus on laskettu jakamalla koko palvelualueen oppilasmäärä koko palvelualueen henkilötövuosilla. Oppilaiden ja henkilöstön maantieteellistä jakautumista palvelualueen sisällä ei ole huomioitu.

HTV-tiedot on kerätty siirtyvän henkilöstön mukaan. Tiedonkeruussa ei ole otettu kantaa siihen, ovatko vakanssit täytettyjä vai ei. Hallinnollisia HTV:itä ei huomioitu mitoituksissa.

1) Nousiaisen 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

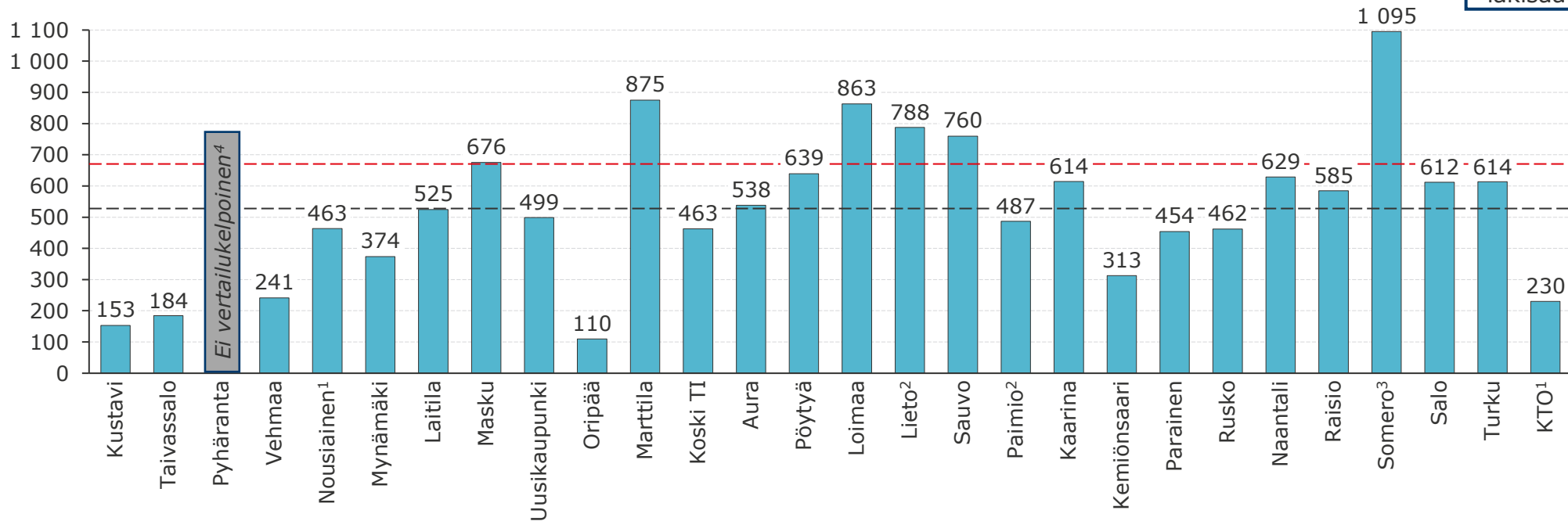
2) Ammatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu Liedosta (palvelualue 2) ja Paimiosta (palvelualue 3).

3) Somerolla on yhteiset resurssit eri koulutusasteilla.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Keskiarvallisesti kuntien esi- ja perusopetuksen kuraattorimitoitus alittaa lakisääteisen rajan

Koulukuraattorien asiakasmitoitus esi- ja perusopetuksessa (oppilasmäärä / HTV),
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Esi- ja perusopetuksen kuraattorimitoitus ylittyy kuudessa kunnassa lakisääteisestä mitoituksesta. Kuntien keskiarvo (528) alittaa lakisääteisen mitoituksen (670)

◀ Lakisääteinen mitoitus (670)
◀ Keskiarvo: **528** oppilasta kuraattoria kohden

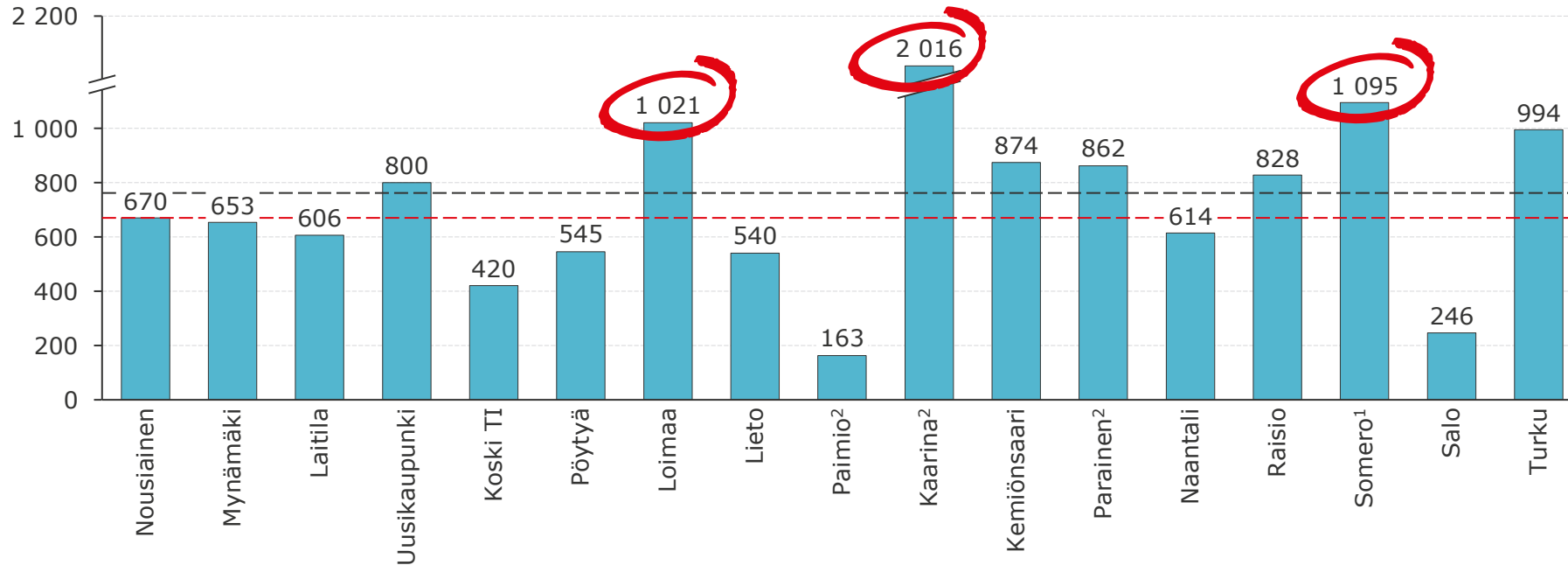
HTV-tiedot on kerätty siirtyvän henkilöstön mukaan. Tiedonkeruussa ei ole otettu kantaa siihen, ovatko vakanssit täytettyjä vai ei. Hallinnollisia HTV:itä ei huomioitu mitoituksissa.

1) Nousiaisen ja KTO:n 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.
2) Ammatillisten opintojen oppilasmäärä ei ilmoitettu. 3) Mitoitukset ovat yhteiset kaikille koulutusasteille. Someron mitoituksessa tämän vuoksi huomioitu kaikki koulutusasteet. 4) Saadut tiedot eivät luotettavia (kuraattoriresurssi 0,01)

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Keskiarvollisesti kuntien toisen asteen koulu- kuraattorimitoitus jää lakisääteisestä mitoituksesta

Koulukuraattorien asiakasmitoitus toisella asteella (oppilasmäärä / HTV),
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

2. asteella kuraattorimitoitus ylittyy kahdeksassa kunnassa seitsemästätoista. Kuntien keskiarvo (762) on yli lakisääteisen mitoituksen (670)

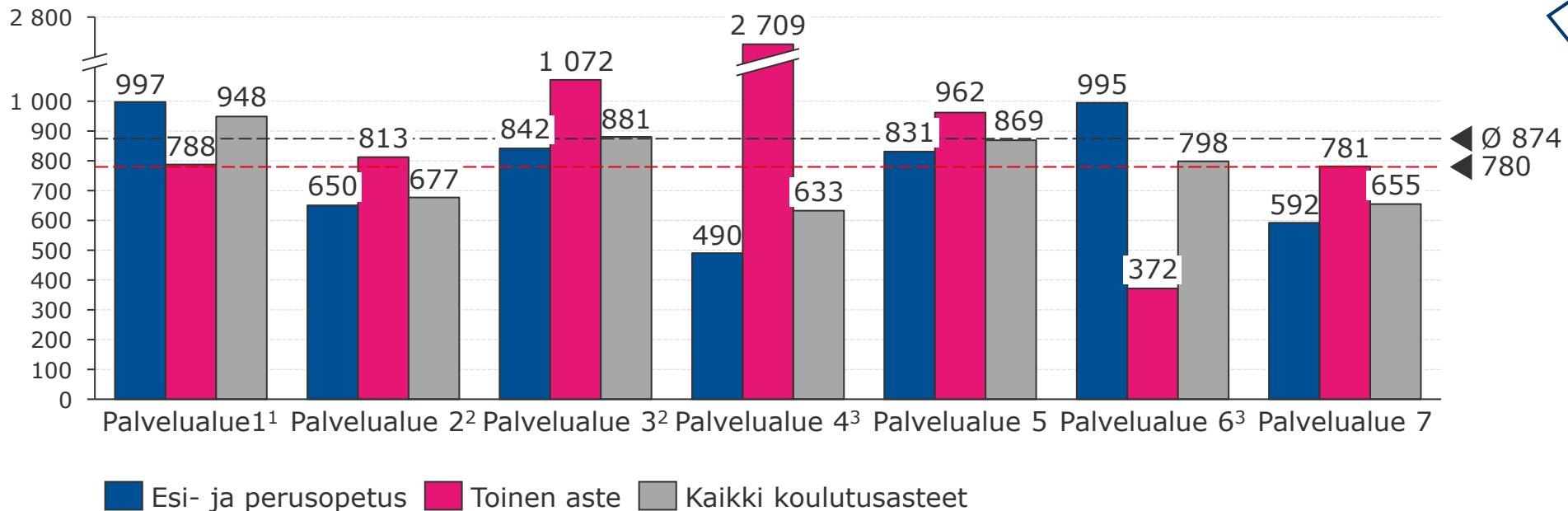
Keskiarvo: **762** oppilasta kuraattoria kohden
Lakisääteinen mitoitus (670)

HTV-tiedot on kerätty siirtyvän henkilöstön mukaan. Tiedonkeruussa ei ole otettu kantaa siihen, ovatko vakanssit täytettyjä vai ei. Hallinnollisia HTV:itä ei huomioitu mitoituksissa.

1) Somerolla koulukuraattoriressurssit ovat yhteiset kaikilla opetusasteilla ja mitoitus on laskettu kaikkien koulutusasteiden yli. 2) Livian ilmoittamat HTV:t jyvitetty tasan kolmen eri kunnan välille. Työmäärän tarkka jakautuminen eri kuntien välille ei ole tiedossa.
Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Koulutusasteet yhdistettynä palvelualueilla 1, 3, 5 ja 6 psykologimitoitukset jäävät lakisääteisestä mitoituksesta

Koulupsykologimitoitus (oppilasmäärä / HTV) koulutusasteittain ja palvelualueittain,
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

Psykologimitoitus on parhaimmalla tasolla palvelualueella 7. Palvelualueella 7 lukuun ottamatta psykologimitoitus ylittää lakisääteisen mitoituksen kaikilla palvelualueilla jollakin koulutusasteella.

Palvelualueen mitoitus on laskettu jakamalla koko palvelualueen oppilasmäärä koko palvelualueen henkilötötyvuosilla. Oppilaiden ja henkilöstön maantieteellistä jakautumista palvelualueen sisällä ei ole huomioitu.

HTV-tiedot on kerätty siirtyvän henkilöstön mukaan. Tiedonkeruussa ei ole otettu kantaa siihen, ovatko vakanssit täytettyjä vai ei. Hallinnollisia HTV:itä ei huomioitu mitoituksissa.

1) Nousiainen 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

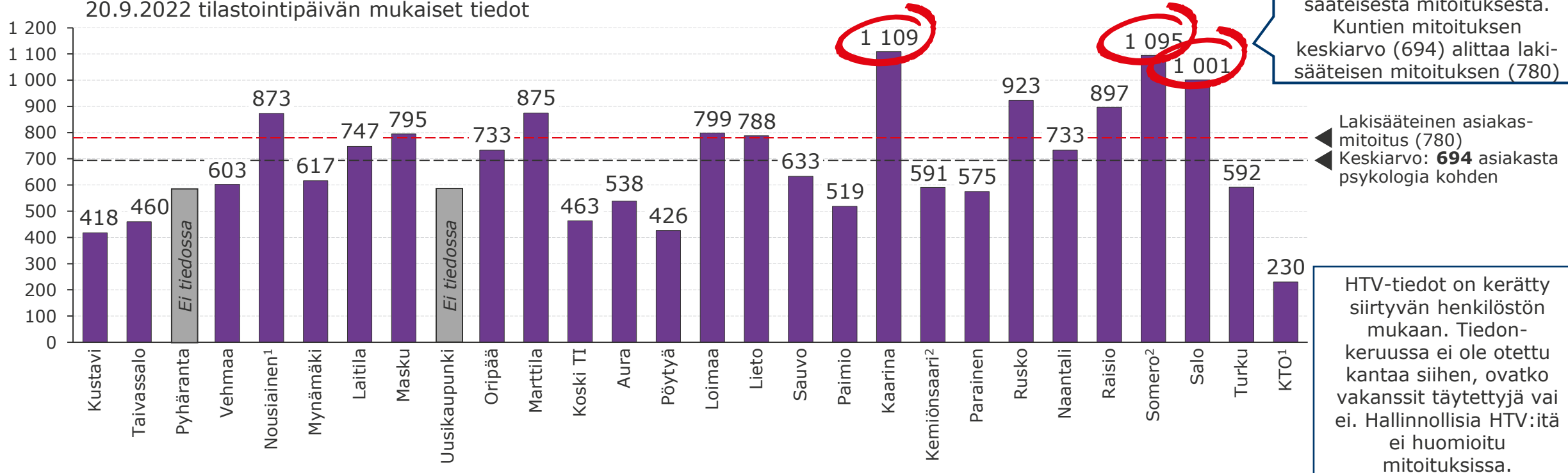
2) Ammatillisten opintojen oppilasmääriä ei ilmoitettu Liedosta (palvelualue 2) ja Paimiosta (palvelualue 3).

3) Somerolla (palvelualue 4) ja Kemiönsaarella (palvelualue 6) on yhteiset resurssit eri koulutusasteilla.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Keskiarvallisesti kuntien esi- ja perusopetuksen psykologimitoitus alittaa lakisääteisen mitoituksen

Koulupsykologien asiakasmitoitus esi- ja perusopetuksessa (oppilasmäärä / HTV),
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

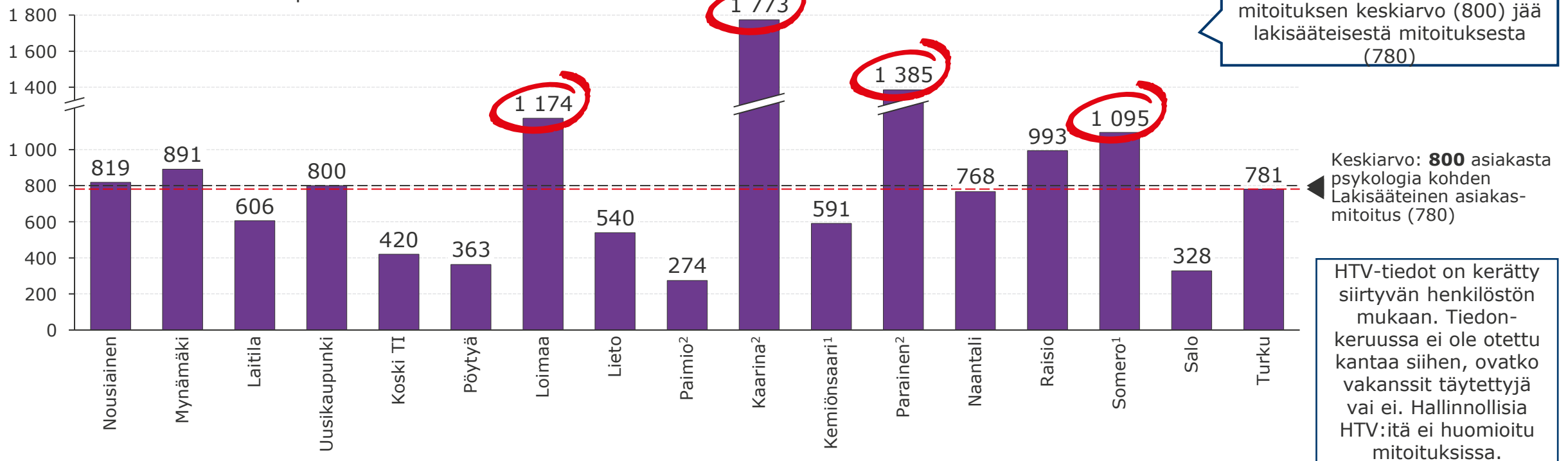
1) Nousiaisen ja KTO:n 20.9.2022 mukaisia tilastointipäivän lukuja ei toimitettu. Käytetty aiempia ilmoitettuja 20.9.2021 tilastointipäivän lukuja.

2) koulupsykologiresurssit ovat yhteiset kaikille koulutusasteille. Luvuissa huomioitu kaikkien kouluasteiden yhteenlaskettu mitoitus.

Lähde: Sivistystoimen tiedonkeruu, Varsinais-Suomen kuntien ilmoittamat tiedot, NHG analyysi

Keskiarvollisesti toisella asteella koulupsykologien mitoitus ylittää lakisääteisen psykologimitoituksen

Koulupsykologien asiakasmitoitus toisella asteella (oppilasmäärä / HTV),
20.9.2022 tilastointipäivän mukaiset tiedot

1) Koulupsykologiresurssit ovat yhteiset kaikille koulutusasteille. Psykologien mitoituksessa on tämän vuoksi huomioitu kaikki koulutusasteet. 2) Livian ilmoittamat HTV:t jyvitetty tasan kolmen eri kunnan välille. Työmäärän tarkka jakautuminen eri kuntien välille ei ole tiedossa.

Yhteenvedo resursoinnista (1/2)

1. Koulupsykologien mitoitus on koulu-kuraattoreita heikommalla tasolla. Koulu-kuraattoreita tarvitaan kuitenkin erityisesti toiselle asteelle.

- Valtaosalla kunnista koulukuraattori ja -psykologi-resurssi painottuu perusopetukseen
- Kaikki koulutusasteet yhdistettynä koulukuraattori-resurssi ylittyy palvelualueilla 2 ja 7. Toisen asteen kuraattoriresurssi ylittyy kuudella seitsemästä palvelualueesta, esi- ja perusopetuksen osalta kuraattoriresurssit ovat mitoitusnäkökulmasta riittävällä tasolla
- Kaikki koulutusasteet yhdistettynä koulupsykologi-mitoitus ylittyy neljällä seitsemästä palvelualueesta (1, 3, 5 ja 6). Palvelualueiden kesken on eroa siinä, millä koulutusasteilla resurssit ylittävät: osalla alueista ylitys tapahtuu esi- ja perusopetuksessa, osalla 2.asteella

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Hyötyjä on saatavissa paikallisesta **resurssien tasoittamisesta** esi- ja perusopetuksen sekä 2.asteen välillä, koska resurssien riittävydessä on eroja koulutusasteittain
2. Palvelualueittain kaikki koulutusasteet huomioiden kuraattorien resursointi on verrattain hyvällä tasolla. Kokemus kentältä kuitenkin on, että töitä on liikaa. **Sisäisten vastuiden tarkentaminen, organisoituminen sekä alueellinen yhteistyö** ovat mahdollisia keinoja vähentää työn pirstaleisuutta ja saada aika riittämään paremmin
3. **Hyvien resursointikäytäntöjen jakaminen** muiden palvelu- ja hyvinvointialueiden kanssa
4. **Ostopalveluiden hyödyntäminen koulu-psykologien viroissa 2.asteella.** Kartoitetaan keskeiset oppimista ja hyvinvointia tukevat tehtävät, joihin omien työntekijöiden aika allokoidaan, ja hyödynnetään ostopalveluita erityisesti tutkimuksiin.

Yhteenvedo resursoinnista (2/2)

2. Opiskeluhuollon palveluita käyttävä 2.asteen opetusikäisten määrä kasvaa Varsinais-Suomessa ja perusopetusikäisten määrä vähenee. Opiskeluhuollon palveluiden tarpeen ei ennusteta vähentyvän.

- Vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä vähentyy Varsinais-Suomessa 13,7%, 2.asteen opetusikäisten määrä kasvaa 2,9%. Palvelualueittain erot ovat suuria (Perusopetusikäisten muutos 2030 Alue 6: -34%, Alue 7: -4%).
- Kouluterveyskyselyn perusteella oppilaiden ja opiskelijoiden tarve opiskeluhuollon palveluille on kasvanut viime vuosina. 80% koulukuraattoreista ja 96% koulupsykologeista käyttävät yksilötyössä eniten aikaa oppilaiden ahdistuneisuuteen liittyen.
- Vuonna 2017-2021 erityisesti lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on lisääntynyt (+10%-yksikköä).

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Tiedonkeruun perusteella hyvinvointialueelle siirtyy Varsinais-Suomessa **114,4 HTV koulukuraattoreita** ja **97,6 HTV koulupsykologeja**. Oppilaita ja opiskelijoita on yhteensä ~71 000.
2. Opiskeluhuollon palveluiden tarve on kasvanut 2017-2021 eniten siellä, missä ikäryhmän ennustetaan kasvavan lähivuosina. **Tasapainotettava tarvetta yhteisöllisen opiskelu- huollon ja perustason mielenterveys- palveluiden välillä**. Resurssien tasaamisen/ lisäämisen lisäksi ratkaisuja on löydettävissä skaalautuvista palveluista (digiratkaisut ja itsehoidolliset menetelmät), hyvien HVA-tasoisten käytäntöjen vakiinnuttamisesta (ml. yhteistyö yli sektorirajojen).
3. **Kerätään ja analysoidaan resursointiluvut säännöllisesti**, jotta palvelualueiden ja koulutus-asteiden resursointitarpeita voidaan tarkastella proaktiivisesti ja käyttää päätöksenteon tukena. Viestitään säännöllisen tiedonkeruun vastuut.

4. Alueelliset erityspiirteet ja toimintakäytännöt opiskeluhuollossa

Opiskeluhuollon erityispiirteitä ja toimintatapoja tarkastellaan kolmesta eri näkökulmasta

Opiskeluhuollon henkilöstön töissä viihtyminen ja yhteistyö

Ammattiryhmäkohtainen ja alueellinen tarkastelu. Kuntakohtainen tarkastelu ei mahdollista, sillä anonyymien kyselyn vastaajamäärä on useassa kunnassa alle 5 vastaajaa.

Opiskeluhuollon henkilöstön työnkuva

Ammattiryhmäkohtainen ja alueellinen tarkastelu. Kuntakohtainen tarkastelu ei mahdollista, sillä anonyymien kyselyn vastaajamäärä on useassa kunnassa alle 5 vastaajaa.

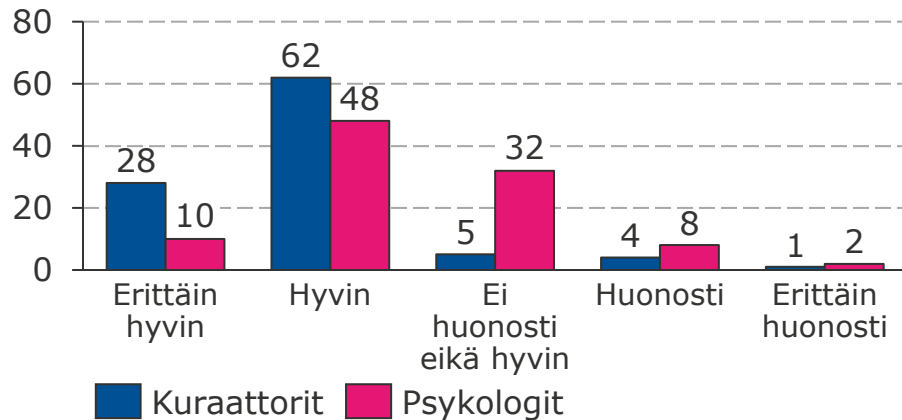
Opiskeluhuollon palvelujen hyvät käytännöt hyvinvointialueella

Hyvinvointialueetasolla kuntakohtaisen tarkastelun pohjalta. Kuntakohtaiset erityispiirteet löytyvät liitteestä 1.

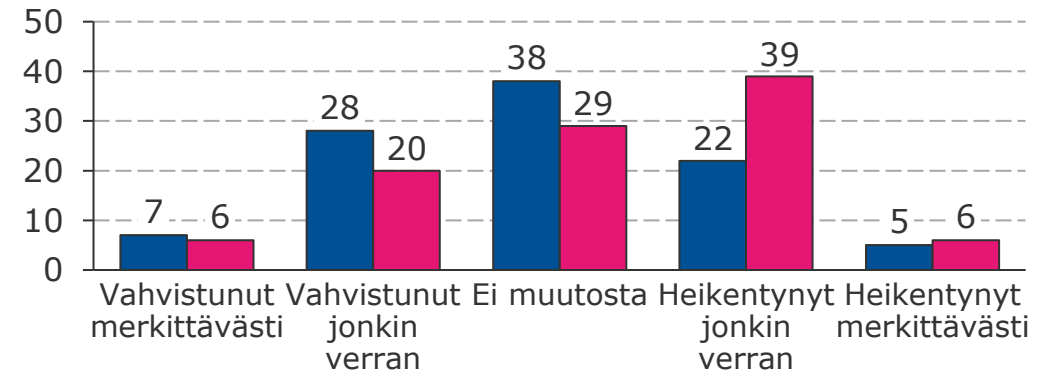
① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö

90% kuraattoreista viihtyy opiskeluhuollon työssä hyvin tai erittäin hyvin – psykologeilla osuus on 58%

Viihtyminen opiskeluhuollon tehtävässä,
% kyselyn vastaajista (n: 126)

Töissä viihtymisen kehittyminen vuoden aikana,
% kyselyn vastaajista (n: 126)

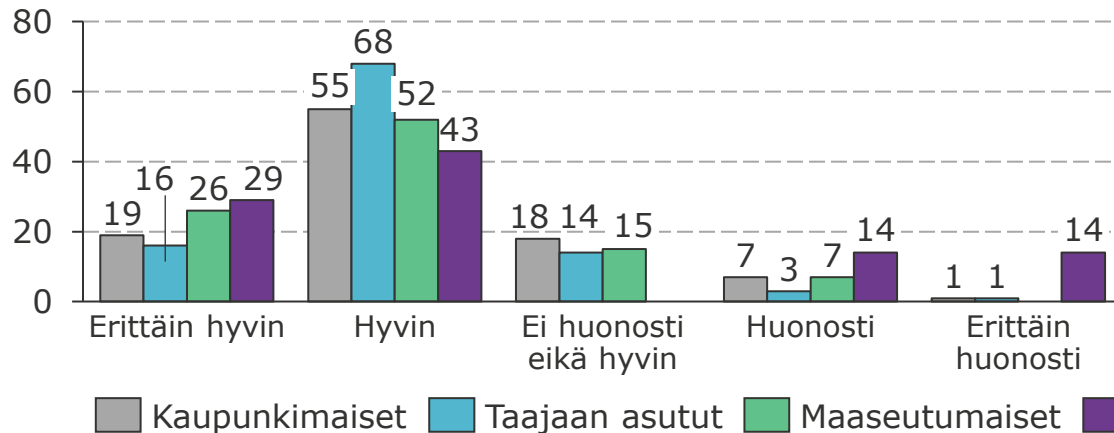
HUOMIOT

- Osana opiskeluhuollon erityispiirteiden ja toimintakäytäntöjen kartoittamista kyselyssä koottiin tietoa opiskeluhuollon kuraattorien ja psykologien töissä viihtymisestä ja sen kehittymisestä
- Lähtökohtaisesti kuraattorien ja psykologien töissä viihtyminen on hyvällä tasolla: 90% kyselyyn vastanneista kuraattoreista kokee, että viihtyy opiskeluhuollon työssään erittäin hyvin tai hyvin. Psykologeilla vastaava osuus on 58%
- Kyselyyn vastanneista psykologeista 45% kokee, että töissä viihtyminen on heikentynyt viimeisen vuoden aikana. Merkittävästi pienempi osuus psykologeista (26%) kokee, että viihtyminen on vahvistunut kuluneen vuoden aikana
- Kyselyyn vastanneista kuraattoreista suurempi osa kokee töissä viihtymisen vahvistuneen (35%) verrattuna osuuteen, joka kokee viihtymisen heikentyneen (27%)

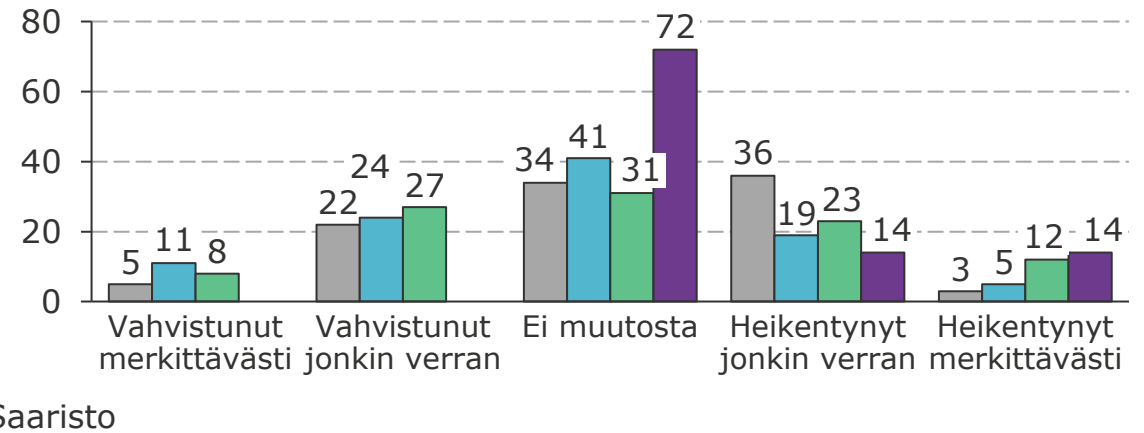
① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö

Opiskeluhuollon työssä viihtytään parhaiten taajaan asutuissa kunnissa

Viihtyminen opiskeluhuollon tehtävässä,
% kyselyn vastaajista (n: 144)

Töissä viihtymisen kehittyminen vuoden aikana,
% kyselyn vastaajista (n: 144)

HUOMIOT

- 84% kyselyyn vastanneista taajaan asuttujen kuntien kuraattoreista ja psykologeista kokee, että viihtyy työssään erittäin hyvin tai hyvin. Kaikissa ryhmittymissä töissä viihtyminen on verrattain hyvällä tasolla (kaupunkimaiset kunnat 74%, maaseutumaiset kunnat 78% ja saaristokunnat 72%)
- Töissä viihtyminen on vahvistunut kuluneen vuoden aikana eniten taajaan asutuissa ja maaseutumaisissa kunnissa (35% vastaajista)
- Vastaavasti töissä viihtyminen on heikentynyt kuluneen vuoden aikana eniten kaupunkimaisissa kunnissa (39% vastaajista) sekä saaristokunnissa (28% vastaajista)
 - Saaristokuntien tuloksia tulkittaessa on huomioitava, että saaristokuntien vastaajamäärä on vertailun pienin (n: 8)

① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö

40% kokee, että opiskeluhuollon työssä parhaiten toimii yhteistyö opiskeluhuollon toimijoiden kesken

Asiat, jotka opiskeluhuollon työssä toimivat parhaiten,
% vastaajista (n: 123)

Teema	Maininta, %	Esimerkkejä vastauksista
Yhteistyö opiskeluhuollon toimijoiden kesken	40%	<ul style="list-style-type: none"> Opiskeluhuollon ammattilaisten keskinäinen kommunikointi, tiedonjako ja yhteistyö Työntekijät tuntevat toisensa ja luottavat toisiinsa
Asiakastyö	15%	<ul style="list-style-type: none"> Oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa työskentely koetaan yhtenä eniten työn merkitystä luovana tekijänä Mahdollisuus aidosti asiakaslähtöiseen työhön
Yhteistyö opettajien kanssa	6%	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö opettajien ja erityisopettajien kanssa koetaan sujuvaksi ja työtä tukevaksi tekijäksi
Työyhteisö	5%	<ul style="list-style-type: none"> Kollegoilta saatu tuki ja ymmärrys Tuttu ja miellyttävä työyhteisö

MUITA MAINITTUJA

- Opiskeluhuollon yksilötyö (4%)
- Oman työn suunnittelu (4%)
- Itsenäisyys ja oman työn organisointimahdollisuus (3%)

① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö

Vastaajien mukaan opiskeluhuollon työssä kehitettävää on mm. resursseissa ja sosiaalihuollon yhteistyössä

Asiat, joita opiskeluhuollon työssä tulisi kehittää hyvinvointialueelle siirryttäessä,
% vastaajista (n: 121)

Teema	Maininta, %	Esimerkkejä vastauksista
Resurssit	17%	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilasmäärä työntekijää kohden koetaan liian korkeaksi, joka lisää työkuormaa ja heikentää viihtymistä • Suuri yksikkömäärä kuormittaa ammattilaisia, ja siirtymät vievät aikaa muulta asiakastyöltä • Ryhmäinterventioihin ja moniammatilliseen työhön ei ole aikaa
Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	13%	<ul style="list-style-type: none"> • Erityisenä kehityskohteena nostettiin esiin sosiaalihuollon ja lastensuojelun toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö • Myös erikoissairaanhoidon (lasten- ja nuorisopsykiatria) kanssa tehtävä yhteistyö vaatii kehitystä
Työtilat	8%	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat eivät kaikkialla ole asiakastyöhön soveltuvia. Tilat eivät esimerkiksi ole äänieristettyjä, rauhallisia (ei omaa työtilaa) tai turvallisia • Työtilat eivät tue ammattilaisten välistä yhteistyötä, mikäli kaikki ammattilaiset työskentelevät eri puolilla koulua tai kuntaa
Johtaminen	8%	<ul style="list-style-type: none"> • Esihenkilötyölle ja johtamiselle ei ole tarpeeksi aikaa • Esihenkilöllä ei ole riittävästi kokemusta alaisten työstä • Esihenkilöiltä toivotaan tukea mm. osa-aikaisen työn mahdollisuuteen

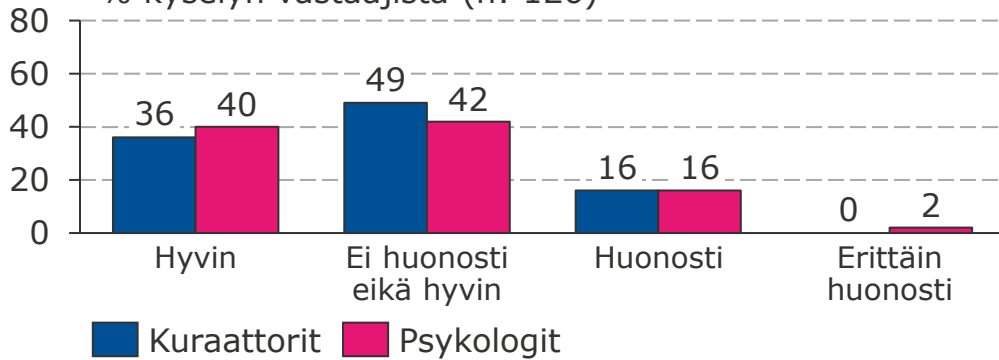
MUITA MAINITTUJA

- Yhteisöllinen työ (6%)
- Kirjaamiskäytännöt (3%)
- Yhteistyö muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa (3%)

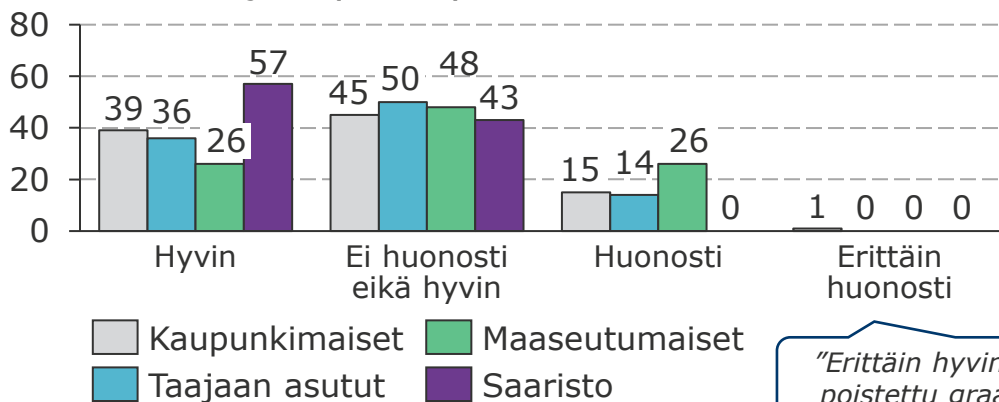
① ② ③ ④ ⑤ **Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö**

Ammattilaiset kokevat tiedonjaon lähes yhtä toimivaksi – missään ei koeta tiedonjaon olevan erinomaista

Tiedonjaon toimivuus ammattilaisten kesken,
% kyselyn vastaajista (n: 126)

Tiedonjaon toimivuus ammattilaisten kesken,
% vastaajista (n: 144)

"Erittäin hyvin" vaihtoehto poistettu graafeista (n:0)

HUOMIOT

- **Ammattiryhmien välisessä vertailussa ei ole merkittäviä eroja** tiedonkulun toimivuutta arvioitaessa. 40% kyselyyn vastanneista psykologeista kokee, että tiedonjako ammattilaisten kesken toimii hyvin – kuraattoreilla vastaava osuus on 36% vastaajista
- **Aluekohtaisessa tarkastelussa saaristokunnat kokevat tiedonjaon ammattilaisten välillä parhaiten toimivaksi** (57% vastaajista)
 - Tuloksia tulkittaessa on huomioitava, että saaristokuntien vastaajamäärä on vertailun pienin (n: 7)
- Vastaavasti **heikoin kokemus tiedonjaon toimivuudesta on maaseutumaisissa kunnissa**, jossa yhtä suuri osa vastaajista kokee tiedonjaon olevan hyvää kuin huonoa
- Kukaan kyselyyn vastanneista ei kokenut, että tiedonjako ammattilaisten välillä on erittäin hyvää

① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: töissä viihtyminen ja yhteistyö

Molempien ammattiryhmien näkökulmasta yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa tulisi lisätä

Tärkein taho, jonka kanssa yhteistyötä tulisi lisätä hyvinvointialueelle siirryttäessä, n: 117

KURAATTORIT, n:71

1

SOSIAALITOIMI

32% vastanneista kuraattoreista koki, että sosiaalihuolto ja lastensuojelu ovat keskeisin taho, kenen kanssa yhteistyötä tulisi lisätä hyvinvointialueelle siirtyessä

2

PSYKIATRIA

24% vastanneista kuraattoreista koki, että lasten, nuorten- ja/tai aikuisten psykiatria ovat keskeisimpiä tahoja, kenen kanssa yhteistyötä tulisi lisätä hyvinvointialueelle siirtyessä

3

PSYKOLOGIT

11% vastanneista kuraattoreista koki, että ensisijaisesti psykologien kanssa tulisi lisätä yhteistyötä hyvinvointialueelle siirtyessä

PSYKOLOGIT, n:46

1

KOULULÄÄKÄRIT

15% vastanneista psykologeista koki, että ensisijaisesti koululääkärin kanssa tulisi lisätä yhteistyötä hyvinvointialueelle siirtyessä

2

OPETTAJAT

13% vastanneista psykologeista koki, että erityisesti opettajien ja erityisopettajien kanssa tulisi lisätä yhteistyötä hyvinvointialueelle siirtyessä

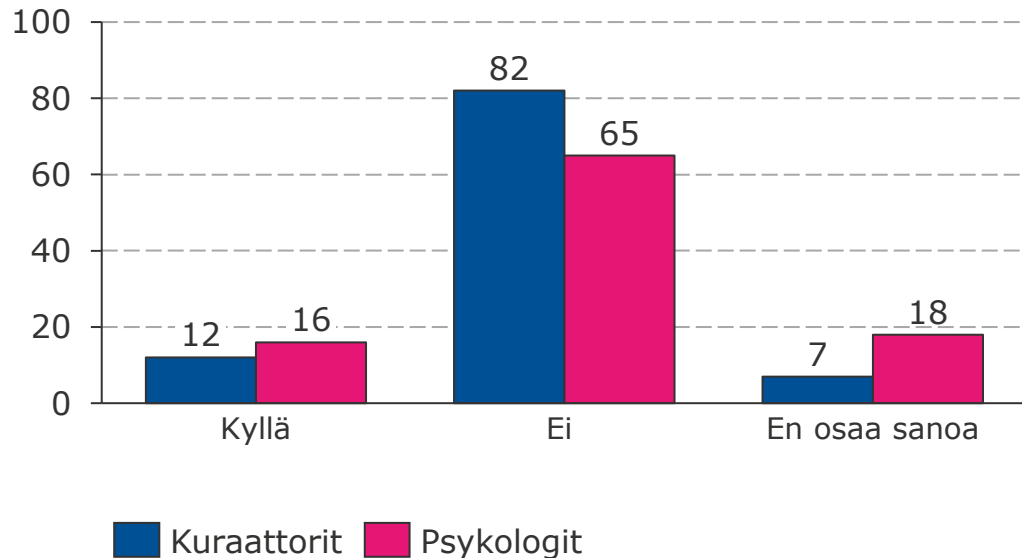
3

SOSIAALITOIMI

13% vastanneista psykologeista koki, että sosiaalihuolto ja lastensuojelu ovat keskeisin taho, kenen kanssa yhteistyötä tulisi lisätä hyvinvointialueelle siirtyessä

Valtaosa vastaajista ei tehnyt kesäkuussa 2022 opiskeluhuoltolain edellyttämien tehtävien lisäksi muita tehtäviä

Opiskeluhuoltolain edellyttämien tehtävien lisäksi muita tehtäviä, % kyselyn vastaajista (n: 128)

HUOMIOT

- **Kuraattoreista 82% ei tee opiskeluhuoltolain edellyttämien tehtävien lisäksi muita tehtäviä,** psykologeilla vastaava osuus on 65%
- Kyselyyn vastanneista **psykologeista 18% ei osannut sanoa, sisältyykö heidän työtehtäviin opiskeluhuoltolain edellyttämien tehtävien lisäksi muita tehtäviä.** Kuraattoreilla vastaava osuus oli 7%
- **Kuraattoreilla** muita listattuja työtehtäviä olivat:
 - Perhekeskus- tai kriisityöryhmässä toimiminen
 - Sivutoiminen aineenopettaja
 - Tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehitys
 - Muu hanke- ja esihenkilötyö
- **Psykologeilla** muita listattuja työtehtäviä olivat:
 - Lasten neurologiset seurantatutkimukset
 - Terveyskeskuspsykologin työ
 - Kuntoutussuunnitelmien laadinta
 - Terveystieteiden ja erikoissairaanhoidon tutkimukset
 - 0-20 -vuotiaiden kriisityö

① ② ③ ④ ⑤ Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: Työnkuva

Kaikissa kunnissa neuropsykiatrinen alkututkimus kuuluu lähtökohtaisesti psykologin vastuulle

Kuntaluokittelu	Kunta	Neuropsykiatrisen alkututkimuksen vastuu		Kuntaluokittelu	Kunta	Neuropsykiatrisen alkututkimuksen vastuu	
		Psykologi	Vaihtelevat käytännöt			Psykologi	Vaihtelevat käytännöt
Kaupunki- maiset kunnat	Kaarina	X		Maa- seutumaiset kunnat	Aura	X	
	Raisio	X	X		Koski TI	X	
	Salo	X	X		Marttila	X	
	Turku	X			Nousiainen	X	
Taajaan asutut kunnat	Laitila	X			Oripää	Ei tiedossa	
	Lieto	X			Pyhäranta	Ei tiedossa	
	Loimaa	X			Pöytyä	X	
	Masku	X			Rusko	X	
	Mynämäki	Ei tiedossa			Sauvo	Ei tiedossa	
	Naantali	X			Somero	X	
	Paimio	X	X	Taivassalo	X		
	Uusikaupunki	Ei tiedossa		Vehmaa	X		
					Kemiönsaari	Ei tiedossa	
				Kustavi	X		
				Parainen	X	X	

Kunnissa, joissa alkututkimuksen vastuut vaihtelevat, nostettiin esiin, että käytännöistä ei ole sovittu tai käytännöt ovat epäselvät. Vaihtoehtoisesti kunnan psykologit olivat vastanneet keskenään eri tavalla kysymykseen

Tilanne 6/2022

① ② ③ ④ ⑤ **Erityispiirteet ja toimintakäytännöt: Hyvät toimintakäytännöt**

Hyvinvointialueelle toivotaan käytäntöjä moniammatilliseen työhön sekä asiantuntijuuden jakamiseen liittyen

Yhteenveto priorisoiduista keskeisimmistä toimintakäytännöistä, jotka tulisi ottaa käyttöön hyvinvointialueella

1

Yli sektorirajojen tehtävä yhteistyö lasten, nuorten ja perheiden hyväksi

Lasten, perheiden ja nuorten hyväksi tehdään **systemaattisesti yhteistyötä yli sektorirajojen**, asiantuntijoita moniammatillisesti osallistaen (esim. perhekeskus, sosiaali-, opiskelu- ja terveydenhuollon ammattilaiset).

Mahdollistaa sen, ettei perheiden tarvitse siirtyä useasti palvelusta toiseen, vaan **kaikki tarvittavat palvelut esitellään perheelle kerralla**.

2

Työparityöskentely (esim. kuraattori ja terveydenhoitaja)

Opiskeluhuollon ammattilaiset työskentelevät **tilannekohtaisesti työparin kanssa**, joka voi olla esim. terveydenhoitaja tai toinen opiskeluhuollon ammattilainen (kuraattori/psykologi).

Mahdollistaa kokonaisvaltaisen näkökulman oppilaiden ja opiskelijoiden asioiden hoitamiseen sekä **asiantuntijoiden välisen tiedonjaon ja oppimisen**.

3

Asiantuntijaryhmät opiskelu- huollon ammattilaisille

Opiskeluhuollon ammattilaisille suunnattu foorumi, jonka tarkoituksena on jakaa asiantuntijuutta, hyviä käytäntöjä ja tietoa uusien ja kokeneiden ammattilaisten kesken sekä lisätä ammattilaisten yhteiskäytännön tunnetta.

Mahdollistaa asiantuntijoiden välisen **kokemusten jaon, tiivistää yhteishenkeä sekä lisää työssä viihtymistä ammatillisen osaamisen karttumisen lisäksi**.

4

Itsehoidollisten menetelmien systemaattinen opettaminen asiakkaille

Tutkimusperustaiset itsehoidolliset menetelmät sisältävät mm. **stressin, masennuksen ja ahdistuksen hallintaan liittyviä menetelmiä**. Menetelmien systemaattinen opettaminen vastaa nuorten lisääntyneisiin mielenterveyden haasteisiin. **Vähentää riskiä asiakkaan palvelutarpeen kärjistymiseen ja parantaa työajan allokoitua asiakassuhteissa eniten apua tarvitseville**.

Ensimmäinen tunnistettu toimintakäytäntö on yli sektorirajojen tehtävä yhteistyö lasten, nuorten ja perheiden hyväksi

1

Yli sektorirajojen tehtävä yhteistyö lasten, nuorten ja perheiden hyväksi

Mitä: Lasten, perheiden ja nuorten hyväksi tehdään [systemaattisesti yhteistyötä yli sektorirajojen](#), asiantuntijoita moniammatillisesti osallistaen eri palveluista ja eri palvelusektoreilta (esim. perhekeskus, sosiaali-, opiskelu- ja terveydenhuollon ammattilaiset). Opiskeluhuollon ammattilaiset kutsuvat muita ammattilaisia opiskelijoiden tueksi tarvittaessa – ja päinvastoin.

Miksi: Käytäntö mahdollistaa sen, ettei perheiden tarvitse siirtyä useasti palvelusta toiseen, vaan [kaikki tarvittavat palvelut esitellään perheelle kerralla](#). Mahdollistaa oikea-aikaisen ja riittävän tuen, kun asiakkaan ympärillä tehdään töitä moniammatillisesti.

Tavoitteena on lisätä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden välistä koordinaatiota ja yhtenäistää palvelukenttää, jotka vähentävät viiveitä tuen saannissa sekä hidastavat korjaavien ja tukevien palveluiden tarvetta. Lisäksi tavoitteena on, että ammattilaiset yli sektorirajojen tuntevat toisensa työnkuvan, ja osaavat koota oikeat ammattilaiset asiakkaan ympärille.

Huomioitava: Yhtenä kansallisen perhekeskuskehittämisen periaatteena on monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen. Työssä luodaan rakenteet hyvinvointialueen, kunnan hallinnonalojen (sivistystoimi, hyte, sote), järjestöjen ja muiden toimijoiden palvelujen johtamiselle ja koordinoinnille osana lanupe-palvelukokonaisuutta. [Yli sektorirajojen tehtävä yhteistyö lasten, nuorten ja perheiden hyväksi on siis keskeinen osa perhekeskuskehittämisen kansallisia tavoitteita ja osa perhekeskusten toimintakulttuuria.](#)

Toinen keskeinen hyvä toimintakäytäntö on työparityöskentely opiskeluhuollon palveluissa tilannekohtaisesti tai jatkuvasti

2

Työparityöskentely (esim. kuraattori ja terveydenhoitaja)

Mitä: Opiskeluhuollon ammattilaiset työskentelevät tilannekohtaisesti yksilötyössä ja yhteisöllisessä työssä työparin kanssa, joka voi olla esim. terveydenhoitaja tai toinen opiskeluhuollon ammattilainen (kuraattori/psykologi).

Miksi: Toimintakäytäntö mahdollistaa kokonaisvaltaisen näkökulman (so-te) oppilaiden ja opiskelijoiden asioiden hoitamiseen sekä edistää asiantuntijoiden välistä tiedonjakoa ja oppimista. Asiakkaan haasteet ovat usein monialaisia, joten työparityöskentelyn avulla asiakkaan haasteeseen voidaan saada ratkaisu tehokkaammin, joka pitkällä tähtäimellä hidastaa tai estää palvelutarpeen kärjistymistä.

Huomioitava: Toimintakäytännön skaalaamiseksi työnkuviin tulee huomioida ja sallia laajasti yhteistyö eri toimijoiden välillä, ja ammattilaisia tulee rohkaista ja kannustaa työparityöskentelyyn. Työparityöskentely voi olla tilannekohtaista, jolloin asiantuntijoista toinen kutsuu työparin tuekseen tai vaihtoehtoisesti työparityöskentely voi olla jatkuvaa. Tällöin oletuksena on, että esimerkiksi koulukuraattori/-psykologi ja kouluterveydenhoitaja toteuttavat lähes kaiken yksilö- ja yhteisöllisen työn yhdessä työparina. Työparityöskentely vaatii huomion kiinnittämistä yhteisiin kirjaamiskäytäntöihin hyvinvointialuetasoisesti.

Kolmantena hyvänä toimintakäytäntönä tunnistettiin asiantuntijaryhmä opiskeluhuollon ammattilaisille

3

Asiantuntijaryhmät opiskeluhuollon ammattilaisille

Mitä: Asiantuntijaryhmä on opiskeluhuollon ammattilaisille suunnattu foorumi, jonka tarkoituksena on jakaa asiantuntijuutta, hyviä käytäntöjä ja tietoa uusien ja kokeneiden opiskeluhuollon ammattilaisten kesken sekä lisätä ammattilaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta. Asiantuntijaryhmä ei korvaa ammattilaisten yksilötyönohjausta vaan toimii tukevana foorumina ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Miksi: Asiantuntijaryhmien avulla ylläpidetään ja kehitetään työn ammatillista tasoa, kun asiantuntijatietoa ja hyviä käytäntöjä jaetaan systemaattisesti ammattilaisten kesken. Tavoitteena on taata laadukkaita opiskeluhoitopalveluita kaikille palveluiden piirissä oleville sekä tukea ja kasvattaa ammattilaisten asiantuntijuutta ja yhteenkuuluvuutta osana opiskeluhuollon yhteisöä. Asiantuntijaryhmien avulla on yhtenäistää tarkoituksenmukaisia toimintakäytäntöjä ja -malleja eri kunnissa.

Huomioitava: Asiantuntijaryhmiä voi olla useita pienempiä esim. palvelualueittain, jonka lisäksi mahdollista on perustaa hyvinvointialuetasoinen asiantuntijaryhmä. Keskeinen etu hyvinvointialuetasoisessa asiantuntijaryhmässä on, että hyvistä käytännöistä saadaan tiedotettua hyvinvointialuetasoisesti ja toimintatapoja saadaan yhtenäistettyä hyvinvointialueella. Keskeistä on, että asiantuntijaryhmän edustus on laaja ja moniammatillinen.

Neljäntenä tunnistettuna toimintakäytäntönä on itsehoidollisten menetelmien systemaattinen opettaminen asiakkaille

4

Itsehoidollisten menetelmien systemaattinen opettaminen asiakkaille

Mitä: Tutkimusperustaiset varhaisen tuen itsehoidolliset menetelmät sisältävät mm. [stressin, masennuksen ja ahdistuksen hallintaan liittyviä menetelmiä](#). Itsehoidollisten menetelmien systemaattinen opettaminen asiakkaille edistää tutkimusperustaisten toimintojen ja menetelmien vakiinnuttamista osaksi opiskeluhuollon ammattilaisten työtä.

Miksi: Kasvava osuus nuorista voi huonosti mielenterveyden haasteiden yleistyessä. Erityisesti ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta kokevien osuus on ollut voimakkaassa kasvussa viimeisten vuosien aikana. Itsehoidollisten menetelmien systemaattinen opettaminen asiakkaille vastaa lasten ja nuorten lisääntyneisiin mielenterveyden haasteisiin, sillä menetelmät voivat [vähentää riskiä asiakkaan palvelutarpeen kärjistyemisestä ja lisätä kokemusta minäpystyvyydestä](#). Ammattilaisten näkökulmasta menetelmien käyttö mahdollistaa [työajan allokoinnin asiakassuhteissa eniten apua tarvitseville](#). Pitkällä tähtäimellä itsehoidollisten menetelmien hyödyntäminen voi vähentää erikoissairaanhoidon painetta, kun useampi opiskelija saa apua varhaisessa vaiheessa.

Huomioitava: Itsehoidollisten menetelmien opettaminen vaatii ensi kädessä [ammattilaisten kouluttamista ja tiedottamista](#). Menetelmien systemaattinen opettaminen on hyvä linjata myös hyvinvointialuetasoisesti, jotta hyvinvointialueella on yhtenäiset käytännöt palvelualueesta riippumatta.

Yhteenveto erityispiirteistä ja toimintakäytännöistä

Johtopäätökset / toimenpiteet

1. Tiedonkeruun tulosten perusteella koulu-psykologit viihtyvät työssään kuraattoreita heikommin. Yhteisölliseen työhön toivotaan allokoitua aikaa.

- 90% kuraattoreista viihtyy töissään hyvin tai erittäin hyvin, psykologeilla osuus 58%. Töissä viihtyminen on heikentynyt vuoden aikana 45% psykologeista, kuraattoreilla 27%. Kuraattoreilla suurempi osuus on kokenut töissä viihtymisen vahvistuneen (35%) heikentymisen sijaan
- Kukaan kyselyyn vastannut ammattilainen ei kokenut ammattilaisten välisen tiedonjaon olevan erinomaista
- Hyvinvointialueelle siirryttäessä ammattilaiset toivovat käytäntöjä erityisesti moniammatilliseen työhön sekä asiantuntijuuden jakamiseen liittyen
- Ammattilaisille sosiaalitoimi on tärkeimpiä tahoja, jonka kanssa yhteistyötä pitäisi lisätä

1. Keskeisten työn vetovoimatekijöiden

(yhteistyö opiskeluhuollon toimijoiden kanssa, asiakastyö sekä työyhteisö) **viestiminen, vahvistaminen ja juurruttaminen.**

Varmistetaan, että henkilöstö viihtyy töissään ja reagoidaan esille nostettuihin haasteisiin (työtilat, esihenkilöiden tuki, yhteistyö sosiaalihuollon ja lastensuojelun toimijoiden kanssa)

2. Perustetaan asiantuntijaryhmä opiskelu-

huollon ammattilaisille, jossa jaetaan säännöllisesti asiantuntijuutta, hyviä käytäntöjä ja tietoa uusien ja kokeneiden opiskeluhuollon ammattilaisten kesken sekä vahvistetaan yhteenkuuluvuuden tunnetta

3. Käydään läpi ammattilaisten esiin nostamat hyvät käytännöt ja toimintamallit yhteistyön parantamiseksi, ja tarkastellaan mahdollisuuksia skaalata käytäntöjä osaksi hyvinvointialueen toimintakulttuuria.